

DARBININKAS

Vol. LXXXI, Nr. 22

SECOND-CLASS

341 Highland Blvd.

Kaina

Gegužis - May 31, 1996 Penktadienis-Friday Postage paid at Brooklyn, N.Y. Brooklyn, N.Y. 11207 \$1.00

- Lietuvoje 1996 metų pradžioje gyveno 3,712,000 žmonių. Nuo 1992 m. pastebėtas gyventojų skaičiaus mažėjimas, ši tendencija išliko iki šiolei. Gimstamumo rodiklis pernai buvo žemiausias. 1995 mirė 4,126 žmonėmis daugiau nei gimė. Pernai nusižudė 1,694 žmonės, ypač padaugėjo moterų savižudybių.

- Pagal įstatymą dėl nuosavybės teisių i išlikusių nekilnojamąjį turtą atstatymo tvarkos ir sąlygų nuo 1991 m. birželio pateikta 7,500 prašymų atgauti gyvenamuosius namus. 3,000 atstatyta nuosavybės teisė i gyvenamuosius namus, 460 atvejų atsiskaityta kompensacijomis ar kitomis lygiavertėmis patalpomis. Šių metų sausio 1 d. Lietuvoje buvo 3,000 gyvenamųjų namų, kuriuos pretenduoja susigrąžinti buvę savininkai, juose gyvena 10,500 nuomininkų šeimų. Nuo 1991 m. išskeldinta 1,500 nuomininkų šeimų.

- Žmonių sveikata blogėja. Pernai Lietuvoje užregistruota 13% daugiau nei užpernai piktybinių navikų, plinta tuberkuliozė, infekcinės ligos, 20 kartų padidėjo sifilio atvejų, daugėja sergančių alkoholinėmis psichozėmis. Pernai buvo 70,000 sergančių alkoholizmu, 1,300 narkomanija ir toksikomanija.

- 1995 m. užregistruota 3,7% daugiau nusikaltimų, nei užpernai. Pernai kasdien buvo užregistruota vidutiniškai po 167 nusikaltimus, iš kurių 34 sunkūs. Išaiškinta apie 40% nusikaltimų.

- Pirmoji lietuviškai atspausdinta knyga - Martyno Mažvydo "Katekizmas" - turėtų ateiti i visus namus, tapti kiekvienos lietuvių šeimos svarbiausia knyga, mano poetas Justinas Marcinkevičius. Šiemet planuojama išleisti parengtą M. Mažvydo raštų žodyną. Pagrindiniai pirmosios lietuviškos knygos sukakties minėjimo renginiai vyks 1997 metais. "Katekizmo" 450 metinės įtrauktos i UNESCO atmintinų datų kalendorių.

- Dešimtmečius mažėjęs besimokančiųjų visose mokymosi įstaigose skaičius ėmė sparčiai didėti: 1994 m. mokėsi 640,000, pernai 660,000. Deja, statistikos specialistų vertinimu, mokyklos Lietuvoje nelanko apie 17,000 vaikų iki 16 metų, vien i pirmą klasę šiais mokslo metais neatėjo 7,000 septynmečių.

- Vidutinis pernai metų darbo užmokestis ūkyje - 500 litų (125 doleriai), "i rankas" - 376 litai, t. y. atitinkamai 50% daugiau nei užpernai. Realusis užmokestis padidėjo 7%, reali senatvės pensija - 10%.

- Keliaujančiu Lietuvos dvasiniu ambasadoriumi biografi vai daina vyskupą Ananą Deksnį, gegužės mėnesį pažyminti dvigubą - 90-ties metų amžiaus ir 65 metų kunigystės - jubiliejų. Gegužės 10 dieną Lietuvų katalikų mokslo akademija rengė šioms sukaktims skirtą jubiliejinę konferenciją, kuri prasidėjo šventomis Mišiomis Vilniaus Šventojo Kazimiero bažnyčioje.

POSTKOMUNISTINĖS LAISVĖS PAVOJAI

Vytautas Rubavičius

Postkomunistinės šalies tikrovę sunku suvokti ne tik užsieniečiui, bet ir joje gyvenančiam žmogui. Vakariečiui labiausiai krinta i akis išoriniai laisvėjimo ženklai, kurie jam atrodo aiškūs, suprantami, tie ženklai primena jam įprastą pasaulį. Tačiau postkomunistinė tikrovė yra daug sudėtingesnė, ir tie išoriniai "laisvės", "demokratėjimo" ženklai ne tik rodo vykstančius tam tikrus demokratėjimo procesus, bet ir slepia, maskuoja antidemokratinės įvairių visuomenės jėgų nuostatas bei intencijas, sovietinę mąstymo logiką ir gyvenimo sampratą, naujosios valdininkijos ir su ja susijusių finansinių sluoksnių siekį sukurti sau absoliučios laisvės sąlygas, valstybės išteklis ir pinigus tvarkant ir skirstant kaip savus, visiškai neatsakant už to tvarkymo pasekmes. Norint aiškiau suvokti, kokios kliūtys iškyla tiems žmonėms, kurie savo veikla siekia įgyvendinti žodžio laisvės principą, būtina bent jau keliais žodžiais aptarti keletą paradoksalių iš pirmo žvilgsnio postkomunistinės tikrovės aspektų, kurie vienaip ar kitaip riboja žodžio laisvę. O žodžio laisvę dabar geriausiai reprezentuoja žurnalistika. Būtent žurnalistika šiuo metu yra pagrindinė visuomeniškai reikšmingo laisvo žodžio reiškėja Lietuvoje.

Pirmiausia noriu išsakyti savo nuojautą, jog nacionalinis išsivaidavimas mūsų šalyje buvo apvainikuotas buvusios komunistinės nomenklatūros pergale. Naujasis politinis ir finansinis elitas yra kilęs iš aukštųjų ir viduriniųjų komunistų partijos ir KGB sluoksnių. Nomenklatūra nusavino, suprivatino vadinamąją socialistinę liaudies nuosavybę ir įtvirtino savo politinę valdžią. Turto nusavinima, pinigų kilmę (pinigų plovimas, naftos biznis, prekyba metalais, dalyvaujant Rusijos mafijos ir KGB struktūroms) gaubia labai saugoma paslapties skraistė. Žurna-

listai, kurie bando aiškintis šituos dalykus, dažniausiai yra kaltinami "pasikėsiniu i privaćią nuosavybę", "socialistinės lygiavos propagavimu", "nekal-tumo prezumpcijos" nepaisymu.

Valdininkija puikiai įvaldė europietiškaį demokratiniį politiniį diskursą. Visus savo veiksmus ji paaiškina įprastais to diskurso kontekste posakiais. Demagogija gali įžvelgti tik vietiniai gyventojai, o užsieniečiams, nepažįstantiems vietinių realių, probleminės situacijos nusakomos taip, kad jiems susidaro ispūdis, jog apsišvietusi ir sudemokratėjusi naujoji valdininkija įnirtingai kovoja su masių sąmonėje išisknijusiu sovietiniu mentalitetu. Pateiksiu tik keletą pavyzdžių. Komercinių bankų veikla privedė juos prie bankroto, nes saviems žmonėms buvo duodamos didžiulės paskolos, nesirūpinant, kaip jos bus gražintos. Su tais bankais susiję nusikalteliai sėmė iš jų, kiek tik norėjo. Tačiau aferos vadinamos "bankų sistemos laikina krize", "finansinės sistemos restrukturinimu" ir su juo susijusiais "sunkumais". Visus tuos "sunkumus" ketinama įveikti už mokesčių mokėtojų lėšas. Visuotinė korupcija teismuose ir valstybinės valdžios sluoksniuose vadinama "demokratiinių reformų klaidomis". O komunistų partijos veikla pokario metais pateikiama kuriant mitą, jog tai ši partija "atvedė Lietuvą i nepriklausomybę". Išmokti demokratiniį žargoną komunistinei jaunesnės kartos nomenklatūrai nebuvo sunku, kadangi ji buvo išauklėta ne ką nors konkrečiai daryti ir atsakyti už savo veiklą, o ideologiškai "vaidinti", "reprezentuoti" vienokią ar kitokią veiklą. Dabar ji "atrodo" labai demokratiškai ir patraukliai. Tą demokratiniį įvaizdį

įtaigiai sustiprina ir turima privaći nuosavybė. Komunistinė nomenklatūra buvo išmokyta "vaidinti", kad įgyvendina pas-kutines Vado idėjas ar kokius CK plenumo nutarimus, o dabar ji tiesiog "vaidina" demokratiinius pertvarkymus ir reformas, kurių svarbiausias tikslas - laiduoti asmeninę ir savo "klano" gerovę.

Naujoji valdininkija, prisitai-kydama prie Vakarų standartų, įsijungdama i eurovaldininkijos sluoksnius, kuria tuos standartus atitinkančias teises normas. Tačiau tie teisiniai aktai, prisidėjimas prie įvairių sutarčių bei konvencijų maskuoja tą faktą, jog realusis šalies gyvenimas tvarkomas poįstatyminiais aktais, Vyriausybės ar tiesiog premjero potvarkiais. Daugelis tų aktų yra vienadieniai, jais legalizuojamas vienas ar kitas sandėris, projektas, veikla, nelabai suderinama su veikiančiais įstatymais. Ypač populiarūs potvarkiai "Išimties tvarka leisti..." Šitaip galima legalizuoti ir naujus pinigų plovimo, ginklų prekybos, apskritai Vakarų valstybių požiūriu nelegalius prekių ir pinigų judėjimo kanalus. Ši sfera taip pat labai saugoma. Manau, visi prisimena drąsų lietuvių žurnalistą Vitą Lingį, kuris buvo nužudytas 1993 m., kai pradėjo gilintis i valstybės struktūrų ryšius su nelegalios ginklų prekybos vartotojais.

Lietuvoje nekyla problemų dėl laisvos menininkų saviraiškos. Rašytojai gali spausdinti viską, ką jie sukuria. Suprantama, jei randa leidyklą, kuri domisi jų kūryba, ar turi pinigų išleisti savo kūrinius. Žurnalistams yra sunkiau. Norėdami įgyvendinti pagrindinę savo priedermę - informuoti visuomenę, jie pirmiausia turi gauti norimą informaciją. Tačiau valdininkija labai nenoriai teikia (arba net at-

(nukelta i 2 psl.)

Garsusis "Gariūnų" automobilių turgus Vilniuje. Garsus ne tiek savo brangiais automobiliais, kiek nusikaltimų skaičiumi. V. Kapočiaus nuotr.

UNESCO GENERALINIS DIREKTORIUS ŽADA FINANSINĘ PARAMĄ

UNESCO generalinis direktorius Federico Mayoras baigė vizitą Lietuvoje, pažadėjęs finansinę paramą Vilniaus senamiesčiui ir kultūros bei švietimo vystymui.

Gegužės 22 d. surengtoje spaudos konferencijoje F. Mayoras sakė, jog jis nusprendė skirti 100 tūkst. JAV dolerių kultūriniais centrams vystyti, 50 tūkst. dolerių UNESCO katedrai Vilniuje, ruošiančiai lie-

tuvių kalbos žodyną "Internet" tinklui.

F. Mayoras taip pat ketina skirti 40 tūkst. JAV dolerių kai kuriems Lietuvos leidiniams bei rašytojams paremti, tačiau pinigai bus skirti tik pateikus konkrečius projektus.

F. Mayoras sakėsi buvęs sužavėtas Vilniaus universiteto bibliotekos knygų kolekcija,

kurių daugelis, pasak jo, "neįkainojamos". Vilniaus senamiesčio freskas jis pavadino "tikru stebuklu" ir pabrėžė, kad jas nedelsiant reikia atnaujinti.

Pagrindinis visų šių darbų finansavimo šaltinis - Pasaulio bankas, ką tik paskyręs 190 tūkst. JAV dolerių Vilniaus senamiesčio atnaujinimo planui parengti.

AGEP

Š.m. balandžio gale Popiežiaus įgaliotini Jungtinėse Valstijose-nunciatūrą Washingtone pasiekė Popiežiaus Jono Pauliaus II medalis "Pro Ecclesia et Pontifice", skirtas Marijai Bareikaitei-Remienei už širdingą krikščionišką ir visuomeninę veiklą. Prie gausių sveikinimų prisideda ir "Darbininko" redakcija!

JUNGTINIŲ AMERIKOS VALSTIJŲ SENATORIAMS

JUNGTINIŲ AMERIKOS VALSTIJŲ ATSTOVŲ RŪMŲ NARIAMS

KREIPIMASIS

DĖL ČEČENŲ TAUTOS NAIKINIMO IR APSISPRENDIMO TEISĖS

Prisiimdami moralinę atsakomybę už kiekvienos tautos teisę gyventi i išlikti;

prisimindami, kad Čečėnija prie Rusijos buvo prijungta 1859 metais prievarta po kolonijinio užkariaujamojo karo;

žinodami, kad čečėnų tauta visą laiką nepertraukiamai priešinosi Rusijos imperijos ekspansijai;

įvertindami, kad 1847-1867 metų kovose ir deportacijose buvo nužudyta per 1,3 mln. čečėnų;

manydami, kad po 1917 m. bolševikų revoliucijos Rusijoje čečėnų tautos likimas buvo sprendžiamas nedemokratiškai ir neteisiškai;

tvirtindami, kad 1944 m. vasario 23 d. Stalino įvykdyta visos čečėnų tautos deportacija i Sibirą, Kazachstaną ir Kirgiziją, kur nuo ligų ir bado žuvo 60 % čečėnų, yra nusikaltimas žmonijai;

pripažindami 1991 m. spalio 27 d. Čečėnijos Parlamento ir Prezidento rinkimus, kuriuos stebėjo 23 šalių nepriklausomi atstovai;

pritardami masinio tautos judėjimo fone išimtinai taikiam ir demokratiniam 1991 m. lapkričio 1 d. paskelbtam čečėnų tautos nepriklausomybės apsisprendimo planavimui;

vertindami 1992 m. kovo 12 d. priimtą Čečėnijos Respublikos Konstituciją kaip valstybingumo pagrindą;

teigdami, kad 1992 m. liepos 7 d. savanoriškas ir visiškas Rusijos kariuomenės išvedimas iš Čečėnijos, dvišalės 1992-1993 metų derybos ir atnaujintos 1995 metų derybose pasirašyti susitarimai buvo jos pripažinimas de facto;

netoleruodami, kad tarptautiniai dariniai, lygiai kaip ir Rusijos Federacija, negali būti kuriami nedemokratiškai ir prievarta;

smerkdami 1994 m. gruodžio 11 d. Rusijos karinį įsiveržimą i Čečėniją;

smerkdami Rusiją už 50 tūkst. nužudytų žmonių ir 250 tūkst. sužeistųjų, per 500 tūkst. pabėgėlių, per 300 tūkst. neturinčių jokios pastogės;

smerkdami Rusiją už karo konvencijų nesilaikymą, uždraustų ginklų - vakuuminių, kasetinių, šratinių, adatinių, uždelsto veikimo bombų - naudojimą;

smerkdami koncentracijos (filtracinių) lagerių įsteigimą ir žiaurų čečėnų kankinimą juose;

smerkdami masinius žmogaus teisių pažeidimus, išimtinai čečėnų tautybės pagrindu, vykdomus jau 16 mėnesių;

konstatuodami, kad Rusija vėl, kaip ir 19 amžiuje, prieš čečėnus veda kolonijinį genocidinį karą;

piktindamiesi Rusijos valdžios pareigūnų ir kariškių veidmainiškumu, melu, nenoru politiškai ir derybomis spręsti problemas, kasdieniniu baudžiamųjų ir terorizuojančių akcijų vykdymu ir išde-gintos žemės taktika;

tvirtindami, kad Rusija neturi moralinių, politinių, teisiinių ir istorinių argumentų būti čečėnų tautos, kaip suvereno, likimo sprendėjų;

KREIPIAMĖS I JUS, tikėdami aukštais pasaulio bendruomenės idealais ir demokratijos praktika, prašydami panaudoti savo moralinę ir politinę įtaką Prezidentui p. B. Clintonui, taip pat ir tarptautinėms organizacijoms, siekiant:

- 1) karo Čečėnijoje sustabdymo;
- 2) Rusijos kariuomenės ir sukarintos policijos pajėgų išvedimo iš Čečėnijos;
- 3) tiesioginių derybų su prezidento Džoharo Dudajevo puse tęsimo;
- 4) tarptautinių organizacijų ir kitų nepriklausomų stebėtojų dalyvavimo derybose;
- 5) čečėnų tautos apsisprendimo gyventi laisvai ir nepriklausomai pagal tarptautinės teisės principus pripažinimo.

PARLAMENTŲ NARIAI:

ESTIJA (17 parašų);
LATVIJA (57 parašai);
LENKIJA (13 parašų);
LIETUVA (71 parašas);
TURKIJA (66 parašai).

1996 04 16

POSTKOMUNISTINĖS LAISVĖS PAVOJAI

(atkelta iš 1 psl.)

virai atsisako bendrauti su spauda) informaciją. Įstatymas lyg ir įpareigoja valdininkus duoti informaciją, tačiau nėra numatyta atsakomybė už atsisakymą ar vengimą bendrauti su spauda, už pateikiamą sąmoningai iškreiptą informaciją. Net pagauti už rankos meluojant, valdininkai (kartais ministrai) neraudonuoja. Aukščiausi valstybės pareigūnai paprasčiausiai numoja ranka į spaudos klausimus ar kaltinimus. Žmonių požiūris į spaudą ir valstybės institucijas atspindi sociologinių apklausų rezultatai. Kovo mėnesio "Baltijos tyrimų" duomenimis, išspausdintais "Respublikoje", Seimu pasitiki 18%, prezidentūra - 23%, vyriausybė - 20%, policija - 21%, teismais - 22%, o spauda - 71% gyventojų. Tik Bažnyčios autoritetas yra toks pat didelis.

Ypač aktyvus kovos su "ikyriais" žurnalistais ginklas pasirodė esąs įstatymas, numatantis atsakomybę už "garbės ir orumo įžeidimą". Didžiųjų dienraščių redakcijos dūsta nuo nesibaigiančių teismų, mažesnių ir neturtingų leidinių žurnalistai nedrįsta gilintis į valdančiųjų, "galingųjų" reikalus - viena ar kelios bylos gali finansškai sunaikinti redakciją. Pastaruoju metu daug rašoma apie tai, kaip 22 mln. JAV dolerių užsienio kreditų su valstybės garantija

buvo perduoti išskirstyti "Tauro" bankui. Žurnalistai ėmė domėtis, kodėl toks didelis kreditas buvo atiduotas skirstyti tik vienam bankui, kam galų gale atiteko pinigai ir kaip valstybiniai organai kontroliuoja, kad tie pinigai būtų gražinti, nes pats bankas niekuo neatsako už jų pasiskirstymą. Paaiškėjo, jog valstybinės institucijos nieko nežino ir nenori žinoti apie šio kredito reikalus, o banko savininkas pinigų paskirstė savo korporacijų įmonėms. Tačiau teismuose, prokuratūroje jau guli ieškinių, kuriuose bankas reikalauja nubauti žurnalistus. Pastaruoju metu į paviršių pamažu ima kilti 10 milijardų JAV dolerių lengvatinės kredito linijos afėra. Tad artimiausiu metu, reikia manyti, ieškinių žurnalistams padaugės, nes šiuo metu pagrindinis valdininkijos "biznis" yra skirstyti saviems žmonėms užsienio kreditus. Nors ir galioja konstitucinė teisė kritikuoti pareigūnus, tačiau šitai daryti vis labiau pavojinga. Teismo persekiojimo tikslas yra įtvirtinti savotišką "vidinę cenzūrą", kuri skatina vengti opių temų, nujaučiant nedrįsta gilintis į valdančiųjų, "galingųjų" reikalus - viena ar kelios bylos gali finansškai sunaikinti redakciją. Pastaruoju metu daug rašoma apie tai, kaip 22 mln. JAV dolerių užsienio kreditų su valstybės garantija

Čia paryškinau tik keletą aspektų dabartinės situacijos, kurioje dirba žmonės, siekiantys

palaikyti laisvojo žodžio dvasią. Žurnalistai jaučia dar vieną grėsmę - drąsiausias tyrimas, doriausios intencijos, tiesos ieškojimas gali praversti "klanams" ar finansinėms grupuotėms kovojant dėl įtakos sferų. Valdininkija išmoko manipuliuoti informacija, ir žurnalistams reikia būti ypač apdairiems, kad nepakliūtų ant teisingos informacijos meškerės ir nesąmoningai neužimtų vienos ar kitos kam nors labai reikalingos pozicijos. Š. m. kovo viduryje Lietuvos PEN centras padarė pareiškimą, kuriame konstatuoja, jog pastaruoju metu Lietuvoje dažnėja žodžio laisvės varžymų ir persekiojimų, kai kurios teismų nutartys garbės ir orumo gynimo byloje pažeidžia žodžio laisvę ir piliečių teisę kritikuoti valstybinių įstaigų ar pareigūnų darbą. Tame pareiškime sakoma, kad "visuomenę pradeda kaustyti baimės ir priverstinio tylėjimo atmosfera, nes viešai pareikšta nuomonė apie valdžios institucijų ar pareigūnų darbą gali susilaukti sankcijų, kurios demokratiniame pasaulyje laikomos pagrindinių žmogaus ir piliečio teisių pažeidimu". Šitos tendencijos kelia grėsmę demokratiniams pertvarkymams, nes naikinaamos viešosios opinijos užuomazgos.

K. Bobelis mano, kad pavyko užversti G. Frundos kaltinimų lapą

Lietuvos delegacijos Europos Tarybos Parlamentinėje Asamblėjoje narys, Seimo užsienio reikalų komiteto pirmininkas Kazys Bobelis mano, kad "užverstas lapas" dėl Rumunijos parlamentaro Gheorgo Frundos neigiamo memorandumo apie Lietuvos išpareigojimų ET vykdymą.

Gegužės 20 d. Paryžiuje Juridinių reikalų ir žmogaus teisių komitetas dar kartą svarstė G. Frundos išvadas bei Lietuvos vyriausybės atsakymą ir nutarė nepriimti jokio sprendimo iki suformuojant naują tikrintojų delegaciją ir jos pranešimo.

K. Bobelis gegužės 22 d. spaudos konferencijoje sakė, kad komiteto posėdyje G. Frunda, kaip ir anksčiau, kalbėjo labai nekonkrečiai ir vėl tvirtino, kad Lietuva nėra ratifikavusi Žmogaus teisių apsaugos Konvencijos, nors Lietuva tai padarė pernai pavasarį.

Seimo URK pirmininkas paneigė šiuos G. Frundos tvirtinimus ir pabrėžė, kad jo pranešimas "yra visiškai atsilikęs".

K. Bobelis pažymėjo, jog Lietuva toleruos bet kokį komiteto sprendimą dėl naujos delegacijos sudarymo.

AGEP

Prezidentas tvirtina neturėjęs ryšių su perversmininkais

Prezidentas A. Brazauskas, kalbėdamas per radiją, kategoriškai paneigė, kad jis iš anksto žinojo apie 1991 m. sausio 13 d. sovietų rengtą valstybinį perversmą ar kad palaikė ryšius su KGB. Prezidentas taip pat užtikrino neturėjęs kontaktų nei su Kremliu vadovais Maskvoje ar jų atstovais Vilniuje nei prieš perversmo mėginimą, nei po jo.

A. Brazauskas pareiškė, kad jam, tuometiniam LDDP pirmininkui, bei kitiems partijos vadovams, sausio 13-osios įvykiai buvo netikėti. Daugiau nei 300 tomų sausio perversmininkų byla turėtų būti perduota teismui vasaros pradžioje.

AGEP

Skolų verpetuose. Kaip išeiti iš uždaro rato?

Po dviejų stambių bankų - Litimpeks ir Akcinio inovacinio - krizės bei užsitususios žiemos į skolas giliai įklimpo šilumos ir elektros energijos vartotojai, taip pat gamintojai bei tiekėjai.

Vartotojų skola už elektros energiją iki šių metų balandžio 1 d. sudarė 120500 tūkst. litų, be 13840 tūkst. delspinigių.

Daugiausiai energetikams skolingos biudžetinės organizacijos - beveik 50 mln. litų praskolinusios savivaldybės. Viena interviu Vilniaus vicemeras pasiūdo, kad Vilniaus savivaldybės biudžetas per tris mėnesius pagal nustatytus mokesčius turėjo gauti 120 mln. litų, o gavo tik penktadalį - taigi kas penktas litas nepateko į biudžetą.

Pramonės vartotojai skolingi beveik 39 mln. litų: UAB "Vilniaus vandenys" energetikams skolingi daugiau kaip 3 mln. litų, AB "Ketaus liejykla" - 3341 tūkst. litų, Šiaulių AB "Nuklonas" - 2241 tūkst. litų. Rekordininkų skolininkų sąrašą tvirtai pirmauja AB "Mažeikių nafta", kuri už elektros skolinga apie 15 mln. litų.

Žemės ūkio elektros energijos vartotojai AB "Lietuvos energija" skolingi daugiau kaip 16,5 mln. litų.

244602 miestų ir rajonų elektros energijos vartojimo abonentai yra išskolinę apie 5,5 mln. litų.

Daug blogesnė padėtis šilumos ūkyje. Skola jau viršijo 200 mln. litų ribą ir balandžio 1 d. sudarė 205,4 mln. litų, be 23,55 mln. litų delspinigių.

Ir čia tvirtai pirmauja biudžetinės organizacijos. Jų skola sudaro net 92,25 mln. litų. Savivaldybės priklausančios švietimo bei gydymo įstaigos šilumos tarnyboms skolingos 72,55 mln. litų. Iš bendro 448752 vartotojų skaičiaus už šilumą net 109138 gyventojai skolingi energeti-

kams daugiau kaip 60 mln. litų. Sunku dabar pasakyti, kodėl daugelis gyventojų nepasinaudojo valstybės suteiktomis kompensacijomis, o jei jos buvo gautos, kaip buvo panaudotos.

Energetikai skolininkams teikė įvairias sankcijas - nuo dalinio energijos atjungimo iki perdavimo į ūkinį teismą. 13191 elektros vartotojų buvo nutrauktas elektros energijos tiekimas - 76 pramonės, 331 žemės ūkio bendrovės, 12195 gyventojams ir 589 kitiems vartotojams. Į teismus perduota 456 ieškiniai.

Šilumos tinklų tarnybos iki balandžio 1 d. nutraukė šilumos tiekimą 1275 vartotojams. Teismams buvo pateikta 644 ieškiniai dėl skolų gražinimo.

Daugiau kaip 500 tūkst. litų energetikams skolingos net 74 pramonės bei žemės ūkio įmonės bei bendrovės, biudžetinės organizacijos, uždarosios bei akcinės bendrovės. Vilniaus švietimo skyriaus pirmasis ūkinis finansinis poskyris už šilumą ir elektros energiją skolingas apie 12 mln. litų. Buvusi Vilniaus m. valstybinė įmonė "Bikta" su delpinigių už šilumą ir elektros energiją skolinga per 11 mln. litų. Kauno AB "Banga" už šilumą ir elektros energiją skolinga apie 4 mln. litų.

Dažnai kalbame apie taupymo problemas biudžetinėse organizacijose, pramonės įmonėse: šviesu, bet elektros lemputės šviečia, langai atidaryti, o radiatoriai karšti. Ir tai galima pamačiusi bet kurioje įstaigoje: mokyklose, ligoninėse, įmonių administraciniuose pastatuose.

O kiek gi skolingi patys elektros ir šiluminės energijos gamintojai bei tiekėjai?

AB "Lietuvos energija" yra įsiskolinusi 728,9 mln. litų: Ignalinos atominė elektrinė skolinga 380 mln. litų, AB "Lietuvos du-

jos" su delpinigių 124,8 mln. litų, už mazuto pirkimus - 121,9 mln. litų, užsienio bankams už paskolas - 63 mln. litų bei už trumpalaikes paskolas - 84 mln. litų.

Taip ir sukasi uždaras skolų ratas, vis giliau skolose klampinąs pramonės bei žemės ūkio įmonės ir bendrovės, biudžetinės organizacijos, gyventojus bei pačius energetikus.

Gal artėjanti vasara sumažins skolų augimą?

Aleksandras Juozapaitis "Litas"

Monetų kalyklos meistras dailininkas Petras Garška.

V. Kapočiaus nuotr.

"Sėdžiu už stalelio, žiūriu pro langelį..." V. Kapočiaus nuotr.

GALCHUS & GORDON, advokatai, patarnauja sekančiuose teisiniuose reikaluose: nelaimingi atsitikimai, nekilnojamas turtas, imigracija, DWI and all criminal. Virš 20 metų patirtis. Parūpinamas lietuvių k. vertėjas. Konsultacija nemokamai. Galchus & Gordon, 39-07 Bell Blvd., Bayside, NY 11361. Tel.: 718 229-2629.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose. Advokatas kalba ir lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. Tel. 203 651-0261.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laido tuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laido tuvės. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoje vietoje - **OHLERT-RUGIERE, Inc.**, 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, NY. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LAISVĖS ŽIBURIO radijas girdimas sekmadieniais 9 val. ryto iš KDM stoties 1380 AM. Romas Kezys; 217-25 54th Ave., Bayside, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 423-3979.

Lietuvos Krikščionišką DEMOKRATIJĄ ir jos spaudą paremkime dabar: pinigais, Unitrust, testamentais.

-Tax Exempt #36-2927289-

per:
Pope Leo XIII Literary Fund, Inc.
9050 Troy Avenue
Evergreen Park, IL, 60642

Fax/Tel. 708-636-9562 Klauskite informacijų

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI Į VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS

66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS N.Y. 11379

PHONES (718) 326 - 1282; 326-3150

- TAI MŪSŲ VIENINTĖ VIETA -
- GAUSI PARODŲ SALĖ -

†

KVEČAS JONAS
1933 + 1976

VYTIS KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

✂ LĖKTUVAI
✂ LAIVAI (CRUISES)
✂ TRAUKINIAI (AMTRAK)
✂ AUTOBUSAI
✂ NUOMOJAMOS MAŠINOS
✂ VIEŠBUČIAI
✂ ĮDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS

GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELĖMIS
JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
40-24 235 Street, DOUGLSTON, N. Y. 11363
TEL.: 718 423 - 6161, 1 - 800 - 77 - VYTIS
FAX 718 423 - 3979

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207

Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964

Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637

Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$30.00. Single copy \$1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in July

POSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —

Birželio įvykius prisimenant

Keliaujame ir didžiuojamės nuostabių gyvenimo greitkeliais... Keliautojai žino, kad kiekvienam teks iš greitkelio išsukti į "exit". Nežino tik, kuris bus jo "exit" numeris. Nežino, ar bus laiko greitį sulėtinti, iškeliavimą pristabdyti, ar teks išsukti į "exit" staiga, nei ženklo nedavus... Mato, kad taip nutinka su kitais jo kelionės bendrininkais.

Birželio mėnuo mums reiškia didelių netekimų laiką. Tai mėnuo, kada smurto keliu masės mūsų tautos narių buvo išstumtos iš savojo kelio į "exit".

Kai kelyje svetimas trenkia į tavo vežimą, pristabdomas judėjimas, įsikiša policija, teisme atsiduria kaltininkas. Kai į mūsų tautos kelią staiga įsmuko iš šono sovietiniai genocido meisteriai su savo vikšruotais ratais, tarptautinio judėjimo policija nebuvo prišaukiama. Stiklinėje tvirtovėje New Yorke, prie East River, ji buvo užsidariusi nuo pagalbos šauksmu.

Stebėjome tą jos tylą, abejingumą su išvada, kad tai nėra tikroji tautų judėjimo policija, kuri prižiūri taisyklingą judėjimą. Tenai tarp kitų yra ir tie patys masinio genocido gangsteriai, jų sėbrai, ar jų priterizuoti prisitaikėliai.

Teisingumas vaizduojamas svarstyklėmis, kurias rankoje laiko graikų deivė Nemezė su užrištomis akimis. Ar tai reiškia, kad teisingumas yra aklas? Galbūt, kartais. Teisybė rasti ne visada yra lengva ir su atviromis akimis.

Vis dėlto teismai, pasirinkę savo ženklus svarstyklės su ta Nakties dukra, kaip ją graikai vadino, pasirinko ne tam, kad liudytų aklumą, kurio teismų praktikoje pasitaiko. Tasai ženklas sako ką kita: teisme nebus žiūrima nei kaltinamojo nuopelnų, nei padėties, nei giminystės, nei draugų, nei užtarėjų, o tik pačios kaltės. Ir priešingai, kai žmogus neteisingai kaltinamas, irgi nebus žiūrima, kas jį kaltina, bet kuo kaltina ir kokius įrodymus pateikia. Toks jau yra teismas. Toks jisai turi būti, kad būtų teisingas: nusikaltėlių nubaustų ir nekaltąjį išteisintų.

Tam dar yra įstatymai, kuriais teismas remiasi. Jie tai pat visiems kerta lygiai. Kur nėra lygybės prieš įstatymus, negali būti ir teisingumo. Bet čia vienas dalykas, lyg tyčia, prie įstatymų taip prilimpa, kad teisingumas ima ir pasirodo kartais aklas. Tai atsitinka įstatymus aiškinant ir juos taikant konkrečiam atvejui.

Nesistebėkime, kad Dievą paneigę žmonės tampa žvėrimis ir pamina Jo įsakymą: *Nežudyk!* Mus supurto, kai tautos žudymo dalininkais pasidarė ir tie, kurie pripažįsta tą Dievo įsakymą ir teisę kitiems gyventi, tačiau silpniesniųjų ir pavergtųjų bei žudomų tautų negina. Atrodo, tarsi tauta būtų ne tas pats, kas ir atskiras žmogus, o tautos naikinimo ir žudymo Dievo įstatymai nedraustų. Tai iškreiptos, egoistinės ir nekrikščioniškos sąžinės pasiteisinimas, kuriam nėra jokio pateisinimo jokiais laikais.

Ar tai nėra dvigubos moralės matas? Kai žmogžudystė smerkiama ir įstatymais persekiojama, tai tautžudystė nutylima ir pakenčiama. Dar daugiau: su žudiku bendradarbiaujama ir prekiaujama.

Tautos žudymas yra toksai nusikaltimas, pro kurį negali tylomis praeiti jokia politika. Jokia politika dar neišsilaikė kitos tautos nekaltu krauju, nes jisai šaukiasi ir prisišaukia atpildo.

Mūsų žuvusių brolių ir seserų kančia ir mirtis įpareigoja šaukti įspėjimo balsų - East River įstaigos viduje yra ir jos priešas, su kūju užsimojęs ir stiklus...

Apie maldą

Vladimir Solovjov

4

(Pabaiga. Pradžia Nr.18)

Galiausiai dėl to mūsų dvasingumas veikiant pagundai tampa tik dingstimi visai ne dvasiniams, o kūniškiems ir nuodėmingiems siekiams: taip pirmojo gundymo pabaigoje mūsų tariama dvasinė laisvė pasirodo tik tikros kūno vergovės dingstimi. Antro gundymo pabaigoje tariama mūsų dvasinė išmintis tampa išdidumo bei garbės troškimo priežastimi, ir galiausiai trečioji pagunda nulemia, kad dvasinės pastangos Dievo garbei ir artimųjų gerovei tampa valdžios troškimo ir despotizmo prielaida. Taigi bet kokiame bandyme susieti silpnybės ir ydas būdingas žmogui apskritai, su mūsų dieviško arba dvasingo žmogaus kokybe, - bet kokiame bandyme ir kiekviename tokiame įtikinėjime mes turime matyti klatingą apgaule ir melstis: "GELBĖK MUS NUO PIKTO".

Klatinga savimeilės dvasia - visokio melo pagrindas, savo sofizmais apgaudama mūsų protą, pasiekia dvigubą tikslą: ji ne tik susilpnina mūsų valią kovoje su tikra pagunda, bet ir iš anksto atiduoda mūsų sielą visų aistrų, ydų bei nusikaltimų valdžion. Nesuvaldomos savimeilės apsėstas žmogus ne tik puola atsitiktinai krisdamas į tą ar kitą nuodėmę. Žmogus, apsėstas savimeilės, neišvengiamai bus neteisingas kitiems ir beribis savo asmeniniuose poreikiuose. Mūsų siela turi begalybės jėgą ir, kartą ją pasisavinęs, mūsų egoizmas nebežino ribų ir pasisotinimo. Neišmatuojami poreikiai negali būti patenkinti. Nepasitenkinimas pagimdo pyktį, bejėgis pyktis pavirsta nusiminimu, o nusiminimas atveda į neviltį. Taigi kai savimeilė mūsų sieloje ima viršų, tai logiška pabaiga - pamišimas arba savižudybė. Ir jeigu tokia baigtis ištinka ne kiekvieną, apsėstą to dorovinio silpnumo ligos, tai už tai dėkoti reikia ypač Dievo malonei ir kitų maldoms.

Mus gelbsti nuo pikto tikroji išmintis, kuri demaskuoja ir sugriau-na visas savimeilės apgaules bei sofizmus, ir apginkluoja mus Dieviška jėga. Taip mūsų dvasia igyja gundymams neįveikiamos

"Baletas užima beveik visą mano gyvenimą"

Pokalbis su New Yorke viešėjusia Lietuvos operos ir baletoto teatro primabalerina Egle Špokaitė

Julius Keleras: Gerbiama Egle, pirmiausia "Darbininko" skaitytojų vardu norėčiau pasveikinti su visom tom gražiom ir pelnytom pergalėm, kurias daugeliu atveju Jūsų dėka pastaraisiais metais pasiekė lietuvių baletas. Gal papasakotumėte, kaip atsidūrėte New Yorke ir ką čia veikėte? Kokie, aišku, dar ne visai susiklostę, išpūdžiai bei patyrimai?

Eglė Špokaitė: 1994 m. dalyvavau baletoto konkurse "Maja-94", kuris įvyko Sankt Peterburge ir buvo inicijuotas Majos Pliseckajos, žymiausios XX amžiaus balerinos. Konkurse laimėjau trečią premiją. Šiemet M. Pliseckaja švenčia savo 70-mečio jubiliejų koncertais žymiausiose pasaulio scenose. Kartu su koncertais būtent New Yorke vyko būsimojo antrojo konkurso, kuris įvyks kitais metais, prezentacija jubiliejiniuose koncertuose. New Yorke įvyko 3 koncertai gegužės 9-11 d.

Amerikoje esu antrą kartą. Pirmą kartą dalyvavau Pasaulio lietuvių dainų šventėje Chicagoje 1990 metais, todėl buvo labai įdomu dar kartą atvykti į šį kraštą. Šį sykį didžiulį išpūdį paliko koncertai, kuriuose teko šokti su New Yorko City Ballet, Hamburgo, Maskvos "Bolšoj" ir Pliseckaja. Mane sužavėjo New Yorko žmonės, kurie, nors ir gyvendami tokia milžiniškame, visada skubančiame mieste, su-

Eglė Špokaitė šoka Nagojos (Japonija) konkurso metu.

gebėjo išsaugoti nuoširdumą ir šiltus jausmus.

J. K.: Norėtume išgirsti, kas Jus atvedė į baletą? Kas buvo Jūsų mokytojai, įkvėpėjai, skatintojai? Ar po varginančių repeticijų nekrebždėdavo mintis: ne, kuo jau kuo, bet balerina nebūsiu?

E. Š.: Šokti pradėjau nuo 5 metų Vilniaus mergaičių baletoto ratelyje "Liepsnelė" pas mokytoją L. Motiejūnaitę. Vėliau, būdama 10 metų, įstojau į Vilniaus Baletoto mokyklą ir mokiausi pas mokytoją B. Krapavičienę iki mo-

kyklos baigimo. 1987 m. mokykloje baletmeisteris J. Smoriginas statė choreografinę kompoziciją "Ilgesys" pagal S. Rachmaninovo muziką. Susitikimas su juo visiškai pakeitė mano požiūrį į baletą. Iki susitikimo aš norėjau tikiai šokti, po jo - konkrečiai žinojau, ką noriu šokti. Baletas - ne vien judesio menas; judesys ir muzika - tik pagalba išreikšti jausmus. M. Pliseckajos koncerte šokau būtent J. Smorigino choreografinę miniatiūrą pagal G. Bizet - R. Ščedrino muziką.

J.K.: Žinau, jog esate daugelio tarptautinių konkursų laureatė, tačiau skaitytojams turbūt magėtų plačiau sužinoti - kokių konkursų laureate esate ir kokių norėtumėte būti? Ką duoda konkursas bręstančiam menininkui - savo vertės pojūtį? karjeros garantiją? saldžią ir niekam nepriylgstančią ekstazę akimirka?

E. Š.: Pirmasis mano konkursas - 1994 m. Rusijos Tarptautinis baletoto konkursas "Arabesk-94", įvykęs Permėje. Tai (nukelta į 8 psl.)

Eglė Špokaitė ir Edvardas Smalakys.

stiprybės. Dvasios stiprybė prieš gundymus nulemia mūsų veiksmų teisingumą, parodo jausmų saiką. Esant tokiai dorovinei pusiausvyrai sieloje vis labiau išsiaknija tyra meilė, nuolatinė viltis ir tvirtas tikėjimas į Dievą bei amžinąjį gyvenimą.

-O-

Tikroji malda turi dvi pagrindines savybes: ji nesavanaudiška ir veiksminga. Ta malda, kurios Kristus išmokė savo mokinius, turi šias savybes. Ši malda visiškai nesavanaudiška, nes meldamiesi mes neprrašome sau tokio gėrio, kuris išskirtų mus iš kitų. Tikrasis šios maldos tikslas yra tas, kad Dievas būtų visa visame (visa apimantis). Šis tikslas tiesiogiai išreiškiamas pirmuose trijuose prašymuose: "Teesie šventas Tavo vardas; Teateinie Tavo karalystė; Teesie Tavo valia, kaip danguje, taip ir žemėje". Toliau prašomi tikslai yra tik priemonės ar sąlygos tam aukštesniajam tikslui įgyvendinti, nes tai liečia ir mus. Dievas negali būti visa visame (visa apimantis), jeigu Jo nėra ir mūsų asmeniniame gyvenime. Todėl mes visų pirma atiduodame Dievui savo materialųjį gyvenimą. Melddami duonos kasdieninės esą savo materialaus gyvenimo šeimnininkai, bet atiduodame jį dievišakajam gyvenimui. Melddami kalčių atleidimo ir dėl Dievo atleisdami savo kaltininkams, mes neieškome savo tiesos, bet pripažįstame Dievo tiesą, kuri viena yra tikroji; pagaliau melddami, kad neleistų mūsų gundyt ir gelbėtų nuo pikto, mes nesitikime savo priemonėmis išvengsią akivaizdaus ir slapto blogio prado veikimo, o pasirenkame vienintelį teisingą Dievo vadovaujamą kelią.

Viešpaties malda, būdama visai nesavanaudiška, sykiu yra veiksminga. Kiekviename su tikėjimu ištariamame jos prašyme slypi išsipildymo pradas. Kai tikėdami sakome: "TEESIE ŠVENTAS TAVO VARDAS", Dievo vardas yra šventas mums; šaukdami Dievo karalystės mes pripažįstame, kad priklausome šiai karalystei, t. y. ji jau ateina pas mus. Sakydami: "TEESIE TAVO VALIA", t. y. atiduodami savo valią Dievui, mes vykdome Jo valią. Juo labiau sumažiname savo materialinius poreikius (melddami kasdieninės duonos), tuo didesnę sudarome galimybę juos patenkinti. Atleisdami savo kaltininkams, ištesiname save prieš Dievą ir galiausiai melddami dieviškos pagalbos kovoje su gundymais bei piktybių jėgų antplūdžiais, mes gauname veiksmingiausią pagalbą, nes šita pa-

Gelbės persekiojamus rašytojus

Strasbūras. Dviejų dienų susitikime Strasbūre įvairių šalių rašytojai ir miestų atstovai svarstė pasaulinio tinklo sudarymą iš miestų, kurie galėtų suteikti prieglobstį persekiojamiems rašytojams, dėl to negalintiems gyventi tėvynėje. Jie susitiko Strasbūre, kad apžvelgtų per metus pasiektus rezultatus. Tokio pasaulinio tinklo kūrimą inicijavo Strasbūre įsikūręs Tarptautinis rašytojų parlamentas ir Europos Tarybos vietinės ir regioninės valdžios kongresas.

Geteborgas. Geteborgas bus pirmasis Švedijos miestas, vieneriems metams suteiksiantis prieglobstį vienam iš persekiojamų rašytojų. Pirmas rašytojas bus priimtas rugpjūčio mėnesį. Jo lauks butas su reikalinga virtuvės įranga, patalynė ir nedidelė nuoma. Pinigais parems miesto savivaldybė, o pigų butą išnuomos Geteborgo universitetas.

Rašytojo socialine aplinka rūpinsis įvairios organizacijos. Prieglobsčio persekiojamiems rašytojams idėją kelia ir remia Tarptautinis rašytojų parlamentas, kurio pirmininkas Salmon Rushdie.

Apie penkiasdešimt miestų visame pasaulyje jau atsiliepė į kvietimą suteikti tokį prieglobstį, o kai kur rašytojai jau gyvena: Strasbūre ir Berlyne. Kuris rašytojas gaus prieglobstį Geteborge iki gegužės mėnesio, nusprendęs rašytojų parlamentas kartu su miesto savivaldybe. Kandidatais gali būti tie rašytojai, kurie gali be kliūčių palikti savo šalis, ir tie, kurie sėdi kalėjimuose ir net yra nuteisti mirties bausme. Pavyzdžiui, Norvegijos miestas Stavangeris skyrė prieglobstį Mansurui Rajih, kuris galbūt negalės atvykti - jis yra kalėjime Jemene ir nuteistas mirti. Juo rūpinasi "Amnesty" bei rašytojų organizacijos, tačiau kol kas be rezultatų. Tokiu būdu teikiant prieglobstį persekiojamiems rašytojams, norima atkreipti dėmesį į atskirų rašytojų situaciją ir padaryti spaudimą valdžiai turinčioms jėgoms.

ELTA

DARBININKE paskelbta reklama patikimai ir greitai pasieks skaitytoją. Skelbkitės viename iš seniausių Amerikos lietuvių laikraščių **DARBININKAS**.

Amžinybėje...

V. Kapočiaus nuotr.

dėrmė nieku kitu neišvaroma, kaip tik pasninku ir malda.

Mūsų dangiškas Tėvas - naujo malonės gyvenimo pradininkas mumyse! TEESIE ŠVENTAS TAVO VARDAS - tai yra tiesa per mūsų tikėjimą. TEATEINIE TAVO KARALYSTĖ - mūsų visa viltis. TEESIE TAVO VALIA - viena meile visus ir viską sujungianti, tebūnie ji ne tikai Tau paklusnių dvasių pasaulyje, bet ir mūsų prigimtyje, savavališkai nuo Tavęs atsiskyrusioje. Tad priimk mūsų kūnišką gyvenimą ir apvalyk jį Savo gyvybę teikiančia Dvasia. Paimk mūsų teises ir išteisink mus Savąja tiesa. Paimk visas mūsų jėgas ir visą mūsų išmintį, nes mums jų nepakanka kovoje su nematoma apgaule; Tu Savo patikimu keliu atvesk mus į tobulybę, nes Tavo yra karalystė ir jėga, ir šlovė per amžių amžius.

Vertė S. M., A. P.

■ Rusijos bendruomenių kongreso vadovas generolas A. Lebed teigia, kad nors šaltasis karas ir baigėsi, buvusios SSSR teritorijoje ir NVS pasienyje galimi įvairūs konfliktai. Teritoriniai ginčai Europoje gali paaštrėti ne tik Rusijos teritorijoje. Lenkijoje yra jėgų, kurios gali pareikšti teritorines pretenzijas Baltarusijai į dalį Gardino, Bresto ir Minsko sričių ir Ukrainai - į dalį Lvo vo ir Volynės sričių, rašo A. Lebed laikraštyje "Segodnia". Jis įitaria, kad Vengrija, Rumunija ir Slovakija taip pat turi teritorinių pretenzijų Ukrainai. Teritorines pretenzijas Rusijai gali pareikšti Norvegija (į Pečengos rajoną ir Barenco jūros šelfą), Suomija (į Vyborgo ir Kuolajarvės rajoną), Lietuva (į Kaliningrado sritį), kitos Baltijos valstybės, Lenkija ir Vokietija.

■ "Der Spiegel" skelbia, kad Italija, Šveicarija, Kinija ir Tailandas padeda Libijai statyti milžinišką nuodingų dujų fabriką. Į tą žinią atsiliepdamas, JAV Gynybos sekretorius William Perry pareiškė, jog JAV žino, kad 40 mylių nuo Tripolio miesto Libija baigia įrengti kalnų tuneliuose slaptą fabriką, kuris bus baigtas dar šiemet.

■ Daugiau kaip 800 politinių citatų, vaizdingų posakių, šūkių ir XX amžiaus Rusijos politinės kalbos posakių surinkta ką tik Maskvoje pristatytoje knygoje "Rusijos politinės citatos nuo Lenino iki Jelcino". Leidinio tiražas - 5 tūkst. egzempliorių. Knygos autorius - 49 metų Rusijos mokslų akademijos darbuotojas Konstantinas Dušenka. Knygoje visus kitus nustelbia Vladimiras Leninas (daugiau kaip 160 citatų) ir Josifas Stalinas (daugiau kaip 100 citatų). Pateikiamos tokios chrestomatinės Lenino citatos kaip "Mūsų epochos protas, garbė ir sąžinė", "Viskas, kas geriausia, - vaikams" bei mažiau žinoma frazė "Kiekvienas komunistas turi būti čekistas", taip pat Stalino posakis "Nepakeičiamų žmonių nėra". Knygoje yra ir 25 Michailo Gorbaciovo citatos (tarp jų "Demokratija - tai ne viskas leidžiama") ir tiek pat Levo Trockio posakių (vienas iš jų: "Socialistinė tėvynė pavojuje"), taip pat 10 Nikitos Chruščiovo posakių ("Jos didenybė darbininkų klasė"), 6 - Boriso Jelcino ("Imkite suverenumo tiek, kiek galite suvirškinti"), 4 - Leonido Brežnevo ("Ekonomika turi būti ekonomiška"). Prie kiekvienos citatos yra nuoroda, kada, kur ir kokia proga buvo pasakyti arba parašyti tie žodžiai. Tarp keliasdešimties cituojamųjų atsirado ir tokios asmenybės kaip Ana Achmatova, Lavrentijus Berija, Piotras Stolypinas ir Pavelas Gračiovas. Knygoje pateikta ir premjero Viktoro Černomyrdino posakių. Vienas iš jų: "Mes norėjome, kad būtų kuo geriau, o išėjo - kaip visada". Cituojamos ir Vladimiras Žirinovskio frazės, tarp jų - apie motiną rusę ir tėvą juristą. Tačiau į knygą nepateko nė vienas komunistų vadovo Genadijaus Žiuganovo posakis.

■ Per paskutinį dešimtmetį gerokai sumažėjo pramoninių šalių darbininkų streikų skaičius. Mažiausiai streikuotojų buvo Olandijoje, Austrijoje, Japonijoje, Šveicarijoje ir Islandijoje. Daugiausiai streikavo darbininkai Graikijoje, Ispanijoje, Turkijoje, Italijoje ir Kanadoje.

Lietuviška "Jaja" japonams patiko

Lietuvoje lankėsi grupė Japonijos teatro. Jie buvo atvykę pasižiūrėti paskutinį kartą Vilniuje vaidinamų vienuolio budisto Kęstučio Marčiulyno ir Akademinio dramos teatro aktorės Eglės Mikulionytės spektaklių "Jaja", pastatytų pagal japonų dramaturgo Seiichi Yashiro pjesę.

Šiuolaikinis japonų dramaturgas Seiichi Yashiro drauge su kitu išymiu Japonijos meno žmogumi Yokio Mishima studijavo prancūzų kalbą. Baigęs universitetą, dirbo teatro trupėje: vaidino, režisavo. Tik būdamas brandaus amžiaus paėmė į rankas dramaturgo plunksną. Jo vardas įtrauktas į japonų enciklopediją, leidžiamą anglų kalba.

Seiichi Yashiro yra katalikų tikėjimo, todėl rašydamas vieną paskutiniųjų savo pjesių "Jaja", pagrindinę šios pjesės heroję sutapatino su Marija Magdaliete ir norėdamas ją apibūdinti savo kūrinyje, parinko senovišką japonės vardą Jaja bei elementarų moters gyvenimą. "Kiekvienos moters gyvenimas yra akivaizdžiai skirtingas, bet iš esmės labai panašus į Marijos Magdalietės gyvenimą", - galvoja dramaturgas. "Jaja" - tai pjesė apie moters gyvenimą, jos dalį, apie moters troškimą būti laisvai.

Šią pjesę Japonijoje suvaidino dramaturgo dukra Marija Tomoko, Lietuvoje - aktorė Eglė Mikulionytė.

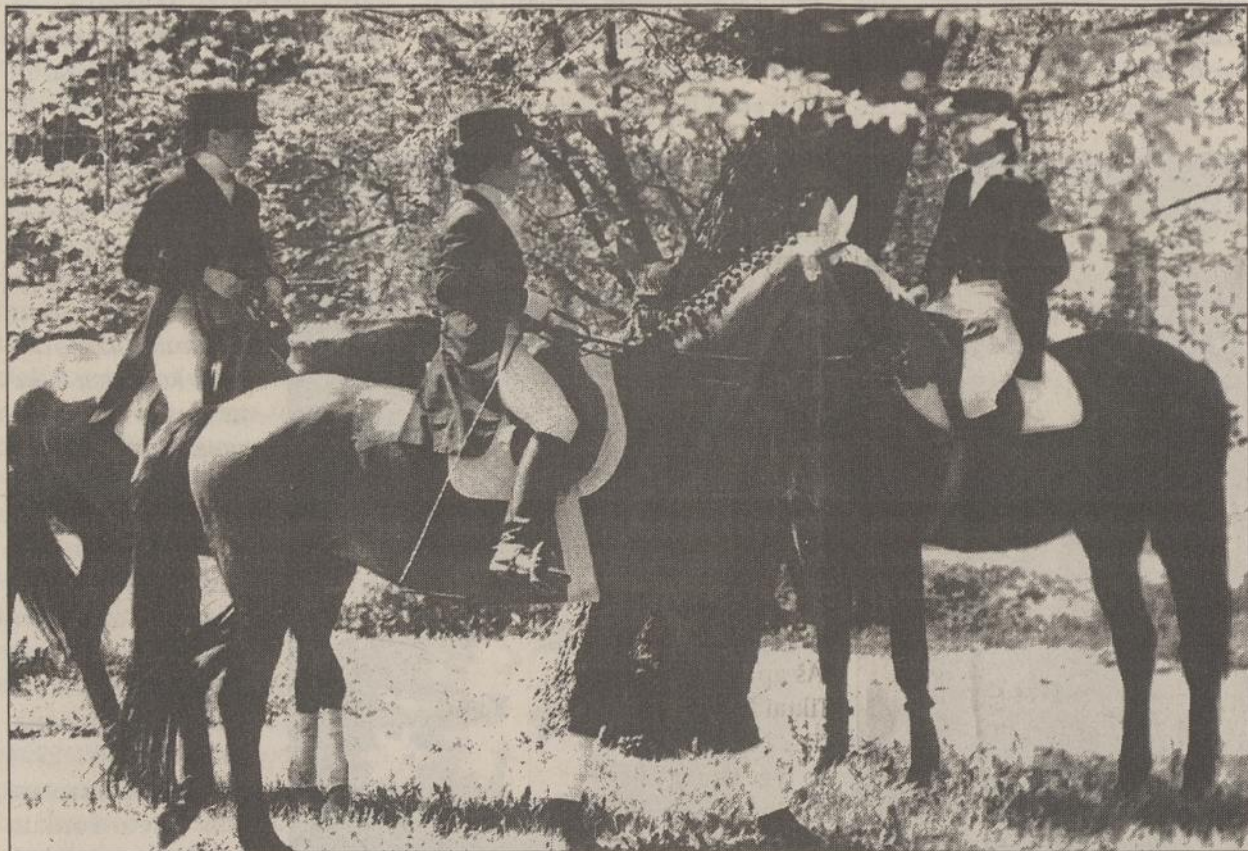
Japonų dramaturgas Seiichi Yashiro su aktore Egle Mikulionyte. Nuotr. V. Kapočiaus

lionytė. Vilniaus akademinio dramos teatro aktorė Eglė Mikulionytė sakė, kad Jajos vaidmenį ji kūrė ilgiausiai iš visų vaidmenų. "Aštuonis mėnesius galvojau apie šį spektaklį, aštuonis mėnesius sėdėjau miške ir žiūrėjau į medžius ir dangų, aštuonis mėnesius kasdien grojau armonika tol, kol visos spektaklio stygos mano sąmonėje suskam-bėjo kaip viena", - sakė Eglė.

Spektaklyje panaudotos japoniškos kaukės, kimono, instrumentas mokugyo, japoniškas kamuoliukas temari, tačiau Eglė Mikulionytė savo vaidmenį atliko grynai lietuviško teatro

maniera. Japonų teatralams Eglės vaidyba patiko. Jie sakė, kad Eglė taip išsijaučia į vaidmenį, kad atrodo, jog vaidina pati save. "Gerai, kad ji nesistengia vaidinti pagal japonų teatro kano-nus, nes tokiu atveju rezultatas tikriausiai būtų juokingas ar net apgailėtinas". Japonų teatro prodiuseris Kazumi Sakabe pakvietė lietuvius atvežti spektaklį "Jaja" į Japoniją. Galimas dalykas, kad Japonijoje susitiks trys "Jajos" vaidmens atlikėjos. Nesenai pareiškė norą suvaidinti šią pjesę ir viena talentinga kiniečių aktorė.

Audronė Šimaitytė

Jojikės Vilniaus Sereikiškių parke.

V. Kapočiaus nuotr.

Rytų - Vakarų studijų instituto (Institute for East West Studies), Lietuvos Respublikos Misijos prie Jungtinių Tautų bei Lietuvos Respublikos Generalinio konsulato informacija

1996 metais Rytų - Vakarų studijų institutas savo kasmetinį apdovanojimą, teikiamą valstybių politiniams lyderiams, kurių politinės programos reikšmingai įtakojo Rytų ir Vidurio Europos regiono valstybių saugumą bei ekonominį stabilumą, paskyrė Estijos, Latvijos bei Lietuvos prezidentams. Iškilmingai apdovanojimų įteikimo procedūrai, įvyksiančiai š. m. birželio 25 dieną ištaigingame New Yorko "The Pierre" viešbutyje, yra pakviestas JAV Viceprezidentas A. Gore, kuris ir turi įteikti trims Baltijos valstybių Prezidentams apdovanojimus.

Ceremonijoje dalyvauti pakviesti Larry Eagleburger, Cyrus Vance, George Schultz, George Kennan bei kiti buvę JAV Valstybės ar Gynybos Sekretoriai, įvairių valstybių Ambasadoriai bei Garbės Konsulai, korporacijų Motorola, Pepsi Co., Inc., Johnson & Johnson, Citibank bei Chase bankų teisinių firmų vadovai, žymūs estų, latvių bei lietuvių bendruomenių JAV veikėjai. Kvietimo į iškilmingus trijų Baltijos valstybių Prezidentų apdovanojimų pietus kaina vienam asmeniui - 1000 JAV dolerių (850

JAV dolerių suma nurašoma nuo mokesčių). Surinktas lėšas Rytų - Vakarų studijų institutas panaudos bendradarbiavimo bei pagalbos programų Baltijos valstybėse įgyvendinimui.

Instituto apdovanojimas anksčiau buvo suteiktas: JAV Prezidentui G. Bush, Ukrainos Prezidentui L. Kuchma, Vengrijos Prezidentui A. Goncz, Slovakijos Prezidentui M. Kovac, Lenkijos Respublikos Ministrui pirmininkui J. K. Bielecki, JAV senatoriui D. P. Moynihan, Jungtinių Tautų Generaliniam Sekretoriui Javier Perez de Cuel-lar ir kitiems žymiesiems politikams.

Tolimesnėje trijų Baltijos valstybių Prezidentų programoje yra numatyti susitikimai su žymiausiais Šiaurės Amerikos bei Europos politologais, stambių JAV kompanijų, potencialių investitorių į Baltijos vastybes atstovais. Šiuose renginiuose dalyvaus svarbių tarptautinių masinių informacijos priemonių atstovai. Vizito metu Estijos, Latvijos bei Lietuvos Prezidentai Washingtono planuoja susitikti su JAV Prezidentu B. Clinton ir kitais įtakingais administracijos

pareigūnais.

Informacija apie Instituto veiklą:

Ši 1981 metais įkurta ne pelno siekianti Europos - Amerikos institucija - aktyvi tarptautinių santykių bei saugumo, visuomenės demokratizacijos bei ekonominės transformacijos srityse. Minėtasis institutas analizuoja Rytų ir Vidurio Europos regione vykstančius procesus, vysto strateginį dialogą tarp valstybių, formuojant naujas regionines saugumo struktūras, skatina NATO plėtimosi procesą bei panaudoja Vakarų sukauptą intelektualinį potencialą Rytų ir Vidurio Europos valstybių demokratiniams reformoms įgyvendinti. Instituto sukaupta analitinė medžiaga bei praktika naudojasi daugelis Europos bei Šiaurės Amerikos valstybių vadovų bei kitų pareigūnų, Europos Komisija, NATO, Europos Taryba, ES-BO bei kitos regioninės organizacijos. Instituto, šiuo metu turinčio penkis skyrius įvairių valstybių miestuose (New York, Praha, Varšuva, Budapeštas, Košice), pagrindinės veiklos formos yra seminarai, konferen-

Sudarydami testamentus, nepamirškite geriausio draugo - "DARBININKO", kuris kiekvieną savaitę skelbia naujienas lietuvių namuose.

Religinis konkursas

Prelatas Juozas Prunskis 1996 metais skiria \$4,250.00 premiją(s) krikščionybės idealų ugdymui.

I projektas - krikščioniškų idealų ugdymas kasdienybėje.

Praktinė programa (seminaras ar stovykla) skirta: katekistams / religijos / etikos dėstytojams; jaunimo vadovams; jaunuoms šeimoms.

Konkurso komisijai siūsti: 1. programos turinį; 2. vedėjo(u) pavardę(s), kvalifikaciją, patirties aprašymą; 3. finansinę samatą; 4. dalyvių raštišką apklausą, kaip įvertino programą.

II veikalas - krikščioniškas gyvenimas kasdienybėje.

Tai praktinis vadovas - 2 metų programa besiruošiantiems Sutvirtinimo sakramentui. Turinys

turėtų būti bent šie skyriai: 1. jaunuolių maldos būdai - asmeninė, liturginė, Šv. Raštas, savo santykio su Dievu ir artimu peržvalga, sakramentai ir t. t.; 2. pagalba artimui, tarnavimas, parapijinė veikla; 3. krikščioniškos vertybės šeimoje, mokykloje, veikloje, draugų tarpe ir t. t.; 4. savaitgalio rekolekcijų programa(os).

Projektas ar veikalas pasirašomas slaptyvardžiu. Atskirame užklijuotame voke pridėdama tikroji autoriaus pavardė, adresas ir telefonas. Konkurso medžiagą reikia atsiųsti iki 1996 m. spalio 1 d. šiuo adresu: Sisters of the Immaculate Conception, Religinis konkursas, 600 Liberty Highway, Putnam, CT 06260.

Konferencijos "Moterys kaltina" dalyviai reikalauja istorinio teisingumo

Vilnius, gegužės 21 d. Konferencijos "Moterys kaltina" dalyviai smerkia okupantų režimą ir reikalauja istorinio teisingumo.

Gegužės 20 d. vykusio konferencija priėmė rezoliuciją, kuri reikalauja "istorinio teisingumo, įvardijant tautos genocidą ir represijas organizavusius ir vykdžiusius asmenis, iškeliant jiems bylas, kokiame šalyje jie bebūtų".

Rašte teigiama, jog valdančioji LDDP partija skelbiąsi, jog ji nevykdė žiauriausio tautos istorijoje fizinio ir dvasinio genocido.

"Bet ji, išskyrus nevykdomus pažadus, nieko nepadarė, kad iš tikrųjų atsiribotų nuo LKP nusikaltimų, tūkstančių žmonių žudynių, persekiojimų ir trėmimų".

Rezoliucija sako, jog "veidmainingai skelbiant santarvės idėjas, Lietuvos laisvės gynėjai,

politiniai kaliniai ir tremtiniai, savo krauju iškovoję tautos laisvę, nustumti į visuomenės pakraščius, pasmerkti skurdui, naikinama jų aukos Tėvynei atmintis".

Konferencijos dalyviai kaltina ir smerkia komunistinių okupantų režimą dėl lietuvių tautos genocido ir kreipiasi į visus dorus žmones su prašymu drąsiai liudyti apie komunistų nusikaltimus Lietuvoje.

Paryžiuje yra sudaryta komisija tarptautiniam komunizmo teismui, pradėta rinkti medžiaga, patvirtinanti komunistų nusikaltimus.

"Lietuva turi daug ką pasakyti, o ši konferencija - paliudijimas apie komunistų nusikaltimus Lietuvoje", sakoma rezoliucijoje. **AGEP**

Estijos vyriausybė nori padvigubinti išlaidas gynybai

Estijos vyriausybė kitais metais ketina du kartus padidinti gynybos išlaidas, nes dabartinis kariuomenės finansavimas neleidžia aprūpinti jos šiuolaikine technika, pareiškė Estijos premjeras.

Interviu Estijos dienraščiui "Sonumileht" premjeras Tiitas Vahis pareiškė, kad vyriausybė pritarė gynybos išlaidų didini-

mo projektui.

Dabar Estijos gynybos išlaidos siekia 5 proc. šalies biudžeto ir 1 proc. bendrojo vidaus produkto. Tuo tarpu Europos Sąjungos narės skiria gynybai iki 15 proc. savo biudžeto ir 3-4 proc. bendrojo visuomeninio produkto.

Dabar Estijos gynybos išlaidos siekia 5 proc. šalies biudžeto ir 1 proc. bendrojo produkto. **BNS**

Madžiūnų kaimas Švenčionių rajone.

V. Kapočiaus nuotr.

jos, straipsnių politinėmis - ekonominėmis temomis publikacija.

Papildomą informaciją besidomintiems bei ketinantiems dalyvauti trijų Baltijos valstybių Pre-

zidentų apdovanojimo išskilmėse ar kituose su šiuo įvykiu susijusiose renginiuose, pateiks: **Lietuvos Respublikos Nuolatinė misija Jungtinėse Tautose** - tel. (212) 354 - 7820.

Toronto lietuvių choras "Volungė" Vilniuje 1991 metais.

R. Puterio nuotr.

Toronto "Volungės" dainų aidai

Toronto lietuvių choras "Volungė" šių metų pavasarį švenčia veiklos 20-metį. Ta proga - žiupsnelis istorijos.

Moterų oktetas "Volungė" susibūrė 1975 m. rudenį. Aštuonioms lietuvaitems 1976 m. pradžioje pradėjo vadovauti energinga muzikė Dalia Skrinskaitė-Viskontienė. "Volungė" tapo

mielai laukiama klausytojų: džiugino liaudies bei estradinėmis dainomis ne tik Toronto ir Kanados lietuvių publiką, bet platino skambų dainos žodį New Yorke, Chicagoje, koncertavo Išeivijos Jaunimo Kongrese Anglijoje bei Vokietijoje.

Prie okteto 1980 m. prisijungė devyni vyrai. "Volungė" tapo

mišriu choru. Keitėsi ir plėtėsi repertuaras. Savo daina choras praturtino ne vieną minėjimą, koncertą bei vakaronę. Kūrybinis vienetas palaipsniui gilinosi į religines giesmes, choralus. Ypatingai šiltai jauną chorą rėmė Toronto lietuvių Priskelimo parapija ir jos klebonas Augustinas Simanavičius. "Volungė" ne kartą

giedojo ir dabar tebegieda šv. Mišiose, bažnytinėse apeigose, religinėse šventėse. Tuo pačiu chorui vis labiau vėrėsi religinės muzikos skrynja, leidžianti studijuoti ne tik lietuvių, bet ir užsienio kompozitorių darbus.

Nuo 1980 metų choras surendavo 50-ties narių kūrybinį vieneta, nuolat tobulėdamas dainavimo technikos srityje, rinkdamasis vis sudėtingesnius, išraiškingesnius ir įdomesnius repertuarą. Per ganėtinai trumpą laiką "Volungė" tapo vienu stipriausių lietuviškų chorų Šiaurės Amerikoje. Tai ir vienas iš didžiausių Šiaurės Amerikos kūrybinių vienetų, apjungęs jaunesnės ir vidurinės kartos dainos meno puoselėtojus.

"Volungė" įrašė pirmą plokštelę 1985 metais. Laimėjo laureatų vardą 1986 metais Kanados CBC radijo "Choral Competition" etnininių chorų konkurse. "Giesmės" - tai antroji choro plokštelė, išleista 1987 metais.

Nemaža dėmesio "Volungė" skiria ir augančiai kartai, kviesdama ir rengdama koncertus su Toronto lietuvių parapijų vaikų choralais, Maironio lietuviškos mokyklos mokinių chorų, jaunimo ansambliais, pavieniais brestančiais solistais. Tradiciniu tapo choro bendradarbiavimas su solistais Anita Pakalniškyte-Puodžiūniene ir Jonu Vašku. Reikšminga įnašą į "Volungės" chorinės muzikos repertuarą padarė kompozitorius ir choro

akompaniatorius Jonas Govėdas.

Per gyvavimo dvidešimtmetį "Volungė" surengė 10 kalėdinių koncertų, du religinės muzikos koncertus su Clevelando lietuvių mišrių chorų, dalyvavo tarptautiniame chorų festivalyje "The Joy of Singing", darė įrašus CBC, dalyvavo eilėje Išeivijos lietuvių dienų (Hamilton, Clevelande ir kt.), Išeivijos lietuvių šokių šventėje Hamilton, dainavo Išeivijos dainų šventėje Chicagoje ir Pasaulio lietuvių dainų šventėje Lietuvoje.

Kūrybinis vienetas surengė koncertinę kelionę po Lietuvos miestus. Choro atliekamomis dainomis gėrėjosi kanadiečiai. "Volungė" yra koncertavusi Bostone, Los Angeles, Philadelphijoje, Washington, ir kituose Šiaurės Amerikos miestuose. Per dvidešimt metų chore yra dainavę daugiau kaip 100 dainininkų.

Jau trečią sykį "Volungė" išleis savo įrašus. Tegul skamba mūsų dainos - tokia antraštė šių metų gegužės viduryje pasirodys choro CD bei juostelės. Tai lyg ir savotiškas choristų bei jų vadovų brandaus darbo vainikavimas. Klausytojai galės pasiklausyti įvairių kartų lietuvių kompozitorių darbų, išgirsti harmonizuotų liaudies dainų. Taip pat įrašuose chorinės muzikos mėgėjai išgirs net devynis kompozitoriaus J. Govėdo darbus, jungiančius tris šio šimtmečio dešimtmečius.

Ingrida Pivoriūtė

- Amerikos Lietuvių Kūnų Vienybės planuojamos rekolekcijos įvyks š. m. birželio 10 - 14 dienomis Marijos Nekalto Prasidėjimo seserų vienuolyno patalpose, Putnam, CT. Rekolekcijas praves kun. Kazimieras Ambrasas, SJ, iš Montrealio. Registruotis: kun. V. Cukuras, 600 Liberty hwy., Putnam, CT 06260.

- 1996-ųjų kovo 30 d. Tokyo leidykla "Shoshi Yamada" išleido Jono Meko poezijos rinkinį "Semeniškių idilės". Eilės į japonų kalbą išvertė ir straipsni apie poetą J. Meką parašė nuosirdus Lietuvos bičiulis, Tokyo universiteto profesorius Ikuo Murata.

- Amerikos lietuvių radijui - pamėgtai chigagiečių radijo laidai, vadovaujamai Anatolijaus Šluto, sukako 30 metų. Ta proga gegužės 11 d. Jaunimo Centre Chicagoje įvyko jubiliejinis pokylis.

- Dail. Ritos Markelytės - Dagienės tapybos ir mišrios technikos darbų paroda atidaryta gegužės 19 d. John G. Blank Center for the Arts galerijoje Michigan City, Indiana. Paroda tęsis iki birželio 15 d..

- Algii Kemežiui, Kanadoje gyvenančiam lietuviui, paskirtas auksinis žymuo "Gyvybės medis". Trečiasis tarptautinis fotografijos konkursas baigėsi balandžio 23 d. Kaune, "Fuji-film" galerijoje. Dalyvavo fotografai iš 30 šalių, atsiųsta 2,000 fotografijų. Sidabrinį žymenį laimėjo japonas Toshiki Ozawa, o bronzinį - Izraelio fotografas Dejan Dizda.

- Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos metinis suvažiavimas įvyks gegužės 27 d. Putnam, CT.

- Pedagoginio lituanistikos instituto baigiamoji kurso studentai, vadovaujami pedagogo Juozo Plačo, atliko mokyklinę praktiką Chicagos lituanistinėje mokykloje. Studentai baigia rašyti diplominius darbus ir ruošiasi išleistuvėms, kurios įvyks birželio 1 d.

- Jaunujų ateitininkų stovykla šiemet rengiama liepos 9 - 20 dienomis Dainavos stovyklavietėje, iškart po Tautinių šokių šventės. Į stovyklą priimami vaikai 8 - 14 metų. Informacijas teikia Viktorija Šaulienė, 1240 117th St., Lemont, IL 60439. Telef. 708 257 - 0660.

- Vysk. Antanas Deksnys, Europos lietuvių vyskupas, gegužės 9 d. atšventė amžiaus 90 metų sukaktį, o gegužės 30 d. - kunigystės 65 metų sukaktį.

- Antanas Mažeika, Los Angeles, CA, Lietuvių Tautinės Sąjungos skyriaus, Tautinių namų ir ALTO veikėjas, gimęs 1916 m. balandžio 8 d. Nižnij Novgorode, Rusijoje, balandžio 14 d. buvo pagerbtas tautiniuose namuose 80 metų amžiaus sukakties proga.

- Vytautas Jurgis Abraitis, gimęs Amerikoje 1916 m. gegužės 3 d., JAV Lietuvių Tautinės Sąjungos veikėjas, balandžio 29 d. buvo pagerbtas draugų būryje Daytona Beach, FL.

- Lietuvių vyrų ir moterų vienuolių vadovybių pasitarimas įvyko gegužės 25 d. Chicagoje, Seserų Kazimieriečių vienuolyno patalpose.

ELTA

Lietuvių krepšinio žvaigždė Amerikoje

Televizijos programų žurnale "TV Guide" gegužės 11 d. numeryje sporto reporteris Bill Walton rašo apie lietuvių krepšininką Arvydą Saboną, vadinamą jį "aging rookie". Pirmiausia jis pamini žymiuosius žaidėjus, kurie kasdien pasirodo laikraščių sporto puslapiuose ir dažnai televizijoje. Čia pamini ir ne taip jau žinomus, kurie tačiau yra kaip tepalas komandos vežimo ratams, kad padėtų sklandžiai judėti.

"31 metų Sabonis, rašo Bill Walton, yra ypatingas "rookie". Nors įvairūs susižeidimai jį kiek ir pristabdė... Aš jį pirmą kartą mačiau, kai jis buvo 19 metų ir žaidė taip pat puikiai, kaip 7 pėdų ir 3 colių Larry Bird [legendarinis krepšinio žaidėjas]. Sabonis [komandos žaidėjas jį vadina Sabu] viską žino apie krepšinį: moka nustatyti padėti, kampus, sukurti progas kitiems, matydamas žaidimo visumą. Sabonis kiekvieną žaidimą mato kaip meno kūrinį."

-o-

Viename iš Amerikos populiariausių sporto žurnalų "Sports Illustrated", balandžio numeryje, išspausdintas ilgokas Phil Taylor straipsnis apie Arvydą Saboną, pavadintas "Catch this?" Taip pat įdėtos dvi spalvotos nuotraukos.

Autorius straipsnį pradeda pasakodamas apie Arvydo žuvalimą Columbus upėje. Po sunkios kovos jis ištraukia užsispyrusį milžinišką bei labai "gudrų" sturgį. Deja, pagal taisykles turi įmesti žuvį atgal, nes per didelė. Tą patį būtų galima pasakyti apie Saboną: milžiniškas, gudrus ir gabus... Kaip sturgis, jis yra 7' 3" ir sveria 279 svarus. "Jis yra peraugęs Globtrotter iš užjūrio", sako Taylor. Pastaruoju metu Sabonio dėka jo komandai "Trail Blazers" taip sekasi. Komanda nuostabiai atsisėdusi -

Arvydas Sabonis su šeima.

po visokių asmeniškų konfliktų ir įvykių. Kovo 25-30 dienomis Sabonis buvo išrinktas "savaitės žaidėju". Vidutiniškai per žaidynes jis pelnė 17.6 taško. "Be Sabonio mums niekada taip nesisektu", - sako treneris P. J. Carlesimo. Numylėtinis Sabonis greitai pasidarė mėgiamiausias žaidėjas tarp Portlando žiūrovų. Kada 1989 m. jį išsirinko "draft choice", jis žaidė Sovietų Sąjungai ir dėl Geležinės Uždangos amerikiečiams buvo retai matomas.

Jis buvo tik 17 metų ir žaidė už sovietų komandą. "Kai komanda 1982 m. čia gastroliaavo, ji sužaidė su Indiana University ir University of Virginia. Aš jau tada mačiau, kad jis nepaprastai perspektyvus, - sako Indianos treneris Bob Knight. - Nuostabus, neprinokęs talentas".

1980 m. Sabonis žaidė su "Žalgiriu" ir laimėjo tris, vieną po

kito, čempionatus. Vėliau žaidė su sovietų komanda. Po to sekė įvairios nelaimės. Ypač kentėjo dėl Achilo sausgyslės: po žaidimo koją ilgai laikydavo lede...

Nors ir su šiais negalavimais, Sabonis išlaikė savo reputaciją kaip vieno iš geriausių Europoje žaidėjų. Po to, kai jis padėjo Sovietų Sąjungai laimėti aukso medalį 1988 m. olimpiadoje, jo treneris Aleksandras Gomelskis patarė, kad jau laikas išmėginti pėgas NBA (National Basketball Association). Bet Sabonis išsyk nedrįso. 1991 m., kai Lietuva tapo nepriklausoma, Sabonis lošė su Ispanijos komanda. Pasi- baigus jo 3 metų kontraktui su Madridu, jis pasirašė 5 metams 12 milijonų sutartį su Portlando "Trail Blazers". "Aš nutariau, - sako Sabonis, - dabar ar niekad. Visi nori žaisti su NBA, ir jeigu aš nemėginčiau, galvočiau, ar tikrai man nebūtų pavykę".

Deanas padės jiems rengti originalųjį šoki, kurti naują laisvąją programą. Mūsų šiams taip pat talkins garsioji trenerė Betty Coloway. Iš Londono Margarita ir Povilas grįš birželio pradžioje.

Po to jie treniruosis Kaune - jei tik čia veiks Ledo sporto rūmai, - teigė L. Vanagienė.

Jau dabar visiškai nėra abejonės, kad jis sugeba žaisti NBA. Nors jis ir nebe toks vikrus, kaip buvo jaunystėje. "Skausmas visuomet su manim, - sako Sabonis. - Jeigu aš jo neįsmačiau, manyčiau, kad numiriau". Sunku mums apie šią 31 metų legendą galvoti kaip apie "rookie". Kiek būtų pasiekęs Sabonis, jeigu būtų įstojęs į NBA jaunystėje. Los Angeles "Lakers" žaidėjas Vladi Divac, serbas, žaidęs prieš Saboną Europoje, sakė, kad Sabonis galėjo būti toks pat geras, kaip New Yorko "Knicks" komandos žaidėjas Patrick Ewing... Sabonis nusišypso, išgirdęs tuos žodžius. "Aš apie tai per daug negalvoju. Tik tai žinau, kad man geriau būti čia". Nors dažnai jo veidas atrodo lyg "išvargusio veterano", Sabonio laikysena kukli. Paklaustas nuomonės, atsako: "Aš negaliu atsakyti, nes tai tik mano pirmas sezonas su šia komanda". Nors Sabonis supranta gerai angliškai (jis kalba lietuviškai, lenkiškai, ispaniškai ir rusiškai), jis vis naudojasi vertėjo paslaugomis. Bijų panaudoti ne tą žodį ir būti nesuprastas. Jis taip pat šiuo metu kiek prislopino žaidimą, atsisakė teatrinę manierų, kurių jam buvo būdingos Europoje. Šis surimtėjimas gali būti dalis Sabonio didesnio subrendimo, - rašo Taylor. Kadaiše apie jį buvo kalbama, kad po žaidynių jis mėgo baliukus beveik daugiau negu patį žaidimą. Pasakojama, kad po 1992 m. olimpiados, padėjęs Lietuvai laimėti bronzos medalį, jis taip išsimaigino, kad praleido medalių įteikimo ceremoniją.

Bet dabar Sabonis po rungtynių skuba į namus pas žmoną Ingridą ir jų du sūnelius - penkerių metų Žygimantą ir ketverių metų Žygimantą ir ketverių metų Žygimantą. (Trečias berniukas gimė šį gegužį.) Lietuviai gali didžiuotis savo lietuviška "super star" ir linkėti jam geriausios sėkmės.

Parengė **Dalia Bulvičiūtė**

Deanas padės jiems rengti originalųjį šoki, kurti naują laisvąją programą. Mūsų šiams taip pat talkins garsioji trenerė Betty Coloway. Iš Londono Margarita ir Povilas grįš birželio pradžioje. Po to jie treniruosis Kaune - jei tik čia veiks Ledo sporto rūmai, - teigė L. Vanagienė.

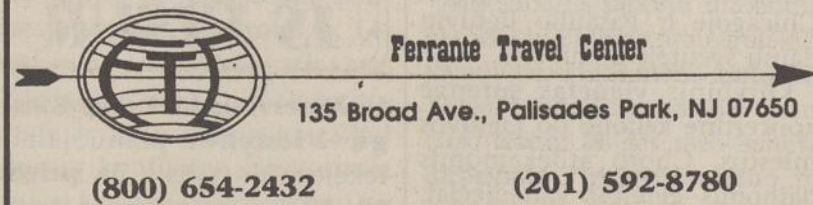
M. Drobiazko ir P. Vanagas - Anglijoje

Į pasaulinį elitą įžengusi Lietuvos šokių ant ledo pora Margarita Drobiazko ir Povilas Vanagas išvyko į Londoną. Čia jie pradės rengtis ne tik ateinančio sezono "Grand Prix", Europos ir

pasaulio čempionatams, bet jau ir artimiausios žiemos olimpinėms žaidynėms Japonijoje - trečiosioms šių sportininkų karjeroje.

Margarita ir Povilas viešės Anglijoje tris savaites, sakė dailiojo čiuožimo trenerė, daugkartinė Lietuvos čempionė Povilo motina Lilija Vanagienė. Londone daugkartinis olimpinis ir pasaulio čempionas Christoferis

MES SIŪLOME
PIGIAUSIAS KELIONES Į VILNIŲ
IŠ BET KOKIOS VIETOVĖS
AMERIKOJE AR
KANADOJE

LIETUVA - BALTIJOS GRAŽUOLĖ

Pigiausios skrydžių kainos!

Pigiausios kainos viešbučiuose:

LIETUVA, ŠARŪNAS, VILLON ir kt.

Dar pamatysite Kopenhagą, Helsinkį, Vieną, Varšuvą

Dėl skrydžių - **prašykite ERIKĄ**

Dėl kelionių po Lietuvą ir Europą - **prašykite ROBERTĄ**

Visi klauskite apie nupigintas **HERITAGE**

TOURS

UNIONTOURS

245 Fifth Avenue
New York, NY 10016

Tel. (212) 683-9500, 800-451-9511

FAX: (212) 683-9511

ASTAnet: <http://www.astanet.com/get?uniontrs>

**PASINAUDOKITE PAPIGINTOMIS
KAINOMIS**

**pavasari ir vasarą, skrisdami į
Vilnių ir Rygą!**

Mes taip pat siūlome patogius skrydžius ir keliones
laivu į Karibų salas, Australiją, Aziją ir Europą.

Dėl daugiau informacijų skambinti:

AIREX TRAVEL AGENCY

382 Broad Ave.

Leonia, NJ 07605

(201) 944-1273 (800) 955-7370 (201) 947-2189

**VILTIS
(HOPE)**

LITHUANIAN RELIEF PARCEL SERVICE, Inc.
368 West Broadway, Boston, MA 02127
TEL.: (617) 269-4455

**TIESIOGINIAI SIUNTINIAI
IŠ BOSTONO Į LIETUVĄ**

- Dabar siuntiniai pasiekia Lietuvą per naują Klaipėdos konteinerių terminalą.
- Greitai ir saugiai jūsų siuntiniai pristatomi gavėjams asmeniškai į namus po visą Lietuvą.
- Visi siuntiniai apdraudžiami. Muitų nėra.
- Minimalus mokestis už persiuntimą yra \$25.
- VILTIS ir toliau tęsia pagalbos siuntinių organizavimo programą - VILTIES DOVANA. Aukotojas gali asmeniškai paremti vargstančią Lietuvos šeimą, Sibiro tremtinį, vienišą žmogų.

GEGUŽĖS - birželio mėn. siuntinius paimsime šiose vietovėse:

BINGHAMPTON, NY	gegužės 31	9:00 - 10:00 v. ryto
SCRANTON, PA	gegužės 31	12:00 - 1:00 v. p.p.
BIFRACKVILLE, PA	Gegužės 31	3:00 - 5:00 v. p.p.
BROOKLYN, NY	birželio 1	12:00 - 4:00 v. p.p.
BALTIMORE Lithuanian fest.	birželio 1	12:00 - 6:00 v. vak.
BALTIMORE Lithuanian fest.	birželio 2	12:00 - 6:00 v. vak.

Pilnas sąrašas birželio mėn. siuntinių surinkimo datų - sekančiame "Darbininko" numeryje.

Dėl pinigų pervedimo, dėl Air Cargo siuntinių ir kitokios informacijos prašome teirautis telefonu:

(617) 269 - 4455

*Šaitytojai rašo
"Darbininkui"*

Gerbiama "Darbininko" redakcija,

Ačiū Dievui už dr. Vytautą Ambrazą ir ačiū, kad išspausdinate jo straipsnį "Kaip rašyti tikrinius vardus?" (geg. 10, psl. 2), kurį perskaičiau su dideliu džiaugsmu. Tikiuosi, kad visi lietuviškų laikraščių redaktoriai tą straipsnį perskaitys ir tuoj pat pradės jame duodamais nurodymais naudotis. Dabar tikrai nebėra jokios patiesinamos priežasties toliau svetimus tikrinius vardus lietuvių kalboje neatpažįstamai keverzoti.

Visą laiką spėjau, kad toks nežmoniškas svetimų pavardžių ir vietovardžių lietuvių kalboje darymas buvo rusų valdymo laikais ir mūsų raštiją įbrautas, ir dr. Ambrazas tai aiškiai įrodo. Šis jo straipsnis taip gražiai, nuosekliai ir išsamiai parašytas, kad jis yra ir puikus pavyzdys, kaip reikia į laikraštį rašyti. Dr. Ambrazui tikrai turėtų būti paskirta kokia nors žurnalizmo premija.

Dabar dar reikia laukti, kad kas nors greitai pasirūpins "atvesti į protą" ir organizacijų pavadinimų rašymą, taip, kad skaitant būtų galima atskirti, kur čia "Amerikos lietuvių bendruomenė", t. y. Amerikoje gyvenantys lietuviai, ir kur "Amerikos Lietuvių Bendruomenė", t. y. organizacija. O toks klausimas kyla, kad ir perskaičius tam pačiam "Darbininko" numeryje, septintam puslapy, po nuotrauka išspausdintą parašą: ar čia nufotografuoti keli suvažiavę New Yorko apygardos lietuvių bendruomenės gyventojai, ar čia vyksta Lietuvių Bendruomenės administracinio padalinio, New Yorko Apygardos, suvažiavimas?

Kalba turėtų būti tvarkoma ne kokių abstrakčių, dirbtinai sugalvotų taisyklių, bet taip, kad būtų logiškai ir be specialių igūdžių aišku, apie ką kalbama. Tokie klausimai retai kildavo, kol čia "neįsipilietino" iš Lietuvos atėjusi organizacijų pavadinimų rašymo tvarka. Organizacijų pavadinimai buvo rašomi taip, kaip tos organizacijos save pačios buvo pasivadinę. Sunku suprasti, kodėl tokie kalbos neaiškumai Lietuvoje tebesilaiko, nes juk tikrai būtų daug paprasčiau ir nuosekliau bendrinius daiktavardžius, kurie pavadinime igija tikrinių daiktavardžių prasme, t. y. tampa pavadinimo dalimi, be išimčių rašyti didžiąja raide.

Su pagarba,

Arvydas Barzdukas

Gerbiameji,

Malonu girdėti, kad senatorius Bob Dole kandidatuoja į Amerikos prezidentus, kadangi jis yra labai geras lietuvių draugas, kuris daug kovojo dėl Lietuvos laisvės ir dažnai Senate iškeldavo Lietuvos reikalus.

Būtų gerai, kad Amerikos lietuvių balsuotų už jį ir net įsteigtų komitetą jam paremti, būtent "American Lithuanian Committee for Bob Dole".

Visai prieš pat Lietuvai atgaunant laisvę jisai net skrido į Lietuvą kartu su VLIK'o atstovu Jonu Bobeliu ir nusileido Lenkijoje, jį bandė pereiti Lietuvos sieną, bet rusų pasienio sargyba jų nepraleido.

Kai Bob Dole taps prezidentu, tai galės daug padaryti dėl Lietuvos.

Vasario 16 dienos proga Lietuvos prezidentas A. Brazauskas apdovanojo Lietuvos Didž. Kunigaikščio Gedimino ordinais Lietuvai nusipelnčius asmenis.

Jeigu Jus domina naujausi įvykiai Amerikoje ir Lietuvoje, užsisakykite **DARBININKĄ**. Šis laikraštis tikrai neapvils Jūsų. Jau 80 metų Amerikos lietuviai skaito **DARBININKĄ**. Skaitykite **DARBININKĄ** ir pasiūlykite savo draugams.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B. S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N. Y. 11421
WE DELIVER
Tel.: 296 - 4130

Deja, jisai užmiršo apdovanoti senatorių Bob Dole, kuris yra daug pasidarbavęs Lietuvoje.

L. Stankevičius (Lavalis)

DARBININKO redakcija dėkoja skaitytojams už išsakytas mintis ir laukia naujų laiškų su įdomiais pasiūlymais ir pageidavimais.

Tautininkų rinkimų sąrašė apie 60 kandidatų

Lietuvių tautininkų sąjungos abėcėliniame rinkimų sąrašė yra apie 60 kandidatų. Maždaug 40 kandidatų tautininkai planuoja iškelti vienmandatėse rinkimų apygardose.

Sąjungos pirmininko Rimanto Smetonos teigimu, kandidatų

vienmandatėse apygardose skaičius dar gali keistis. Viskas priklausys nuo to, ar pavyks sudaryti vidurio jėgų koaliciją. Dėl šios koalicijos be tautininkų tariasi Demokratų partija, Centro sąjunga bei Politinių kalinių ir tremtinių sąjunga.

AGEP

WARTA

TRAVEL & SHIPPING AGENCY

536 Westfield Avenue & Elmora Elizabeth, NJ 07208
Telephone (908) 527-1000 FAX: (908) 527-1122

Garantuotas, greitas ir saugus siuntinių pristatymas

NUO DURŲ IKI DURŲ

Siuntiniai pasieks gavėją per 5 - 6 savaites
į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, BALTARUSIJĄ, RUSIJĄ

Greitai ir saugiai Jūsų siuntiniai pristatomi

gavėjams asmeniškai į namus po visą Lietuvą.

Visi siuntiniai apdraudžiami. Muitų nėra

Minimalus mokestis už persiuntimą yra 20 dol.

We deliver to

BALTIC STATES, POLAND, SLOVAKIA, BELARUS,
UKRAINE, MOLDOVA, RUSSIA and CENTRAL ASIA.

atlanta IE, Inc.

800 - 775 - SEND ▼ 914 - 258 - 5133

Garantuotas, greitas ir saugus
siuntinių pristatymas

nuo DURŲ iki DURŲ

Siuntiniai pasieks gavėją per 6 savaites,
o oro paštu - per 14-a darbo dienų

į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, BALTARUSIJĄ, RUSIJĄ.

JUNE PICK-UP

06/04 TUE	PUTNAM, CT	11-12 Noon
06/06 THU	NEWARK, NJ	11-12 Noon
06/08 SAT	BROOKLYN, NY	12 1 PM
06/11 TUES	NEW BRITAIN, CT	11-12 Noon
06/11 TUES	NEW HAVEN, CT	2-3 PM
06/11 TUES	WATERBURY, CT	4-5 PM
06/14 FRI	PHILADELPHIA, PA	11-12 Noon
06/15 SAT	KEARNY, NJ	11-12 Noon
06/15 SAT	PATERSON, NJ	1-2 PM
06/20 THU	NEWARK, NJ	11-12 Noon
06/21 FRI	BROOKLYN, NY	12-1 PM
06/25 TUES	NEW BRITAIN, CT	11-12 Noon
06/25 TUES	NEW HAVEN, CT	2-3 PM
06/25 TUES	WATERBURY, CT	4-5 PM
06/27 THU	PHILADELPHIA, PA	11-12 Noon
06/27 THU	BALTIMORE, MD	4-5 PM
06/28 FRI	KEARNY, NJ	11-12 Noon
06/28 FRI	PATERSON, NJ	1-2 PM

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS

New York-Vilnius-New York \$799 r.t.

One way to Vilnius \$530

FREGATA TRAVEL

250 West 57th Street, 1211
New York, NY 10107
Tel.: (212) 541-5707

Grupėms ir pavieniai
pigiausios kelionės šią vasarą į

LIETUVĄ

14 dienų **Grand Tour of Lithuania** \$2,144

9 dienų **Lithuanian Economy Tour** 1,499

10 dienų **Baltic Capital Tour** 2,099

ir kitos.

Galima užsisakyti kelionę, viešbučius ir t.t. ar vien tik skrydžius papigintomis kainomis iš visų JAV miestų.

VYTIS TRAVEL

40 - 24 235 St.
Douglaston, NY 11363
Tel. 718 - 423 - 6161
1-800-77-VYTIS

"Kur bakūžė samanota..." Senieji pastatai Murmų kaime.

V. Kapočiaus nuotr.

X LIETUVIŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖS PRISIMINIMAI

X Lietuvos Tautinių Šokių Šventės Organizacinis komitetas, jubiliejinės Šventės proga, pradeda platinti Šventės prisiminimus/suvenyrus. Suvenyrus galima užsisakyti iš anksto užpildžius ir prisiuntus Šventės būstinėn čia atspausdintą atkarpą. Prisiminimus/suvenyrus bus galima įsigyti asmeniškai Šventės Mugėje bei kituose Šventės renginiuose; tačiau suvenyrų kaina bus didesnė. Suvenyrų užsakymai priimami iki birželio mėn. 1 d.

SUVENYRŲ UŽSAKymo ANKETA

Guzikėliai/"Buttons" (spalvotas logo)=po \$1.00
 Kepuraitės/"Baseball caps" (geltonos su juodu logo)= \$8.00
 Krepsėliai/"Tote bags" (lininis su spalvotu logo)= \$11.00
 Krepsėliai/"Fanny packs" (geltoni su juodu logo)= \$9.00
 Sportinės bonkūtės/"Sports bottles" (spalvotas logo)= \$6.00
 MARŠKINĖLIAI/"T-SHIRTS" (balti su spalvotu logo):
 Small=\$12.00 XX-Large=\$15.00
 Large=\$12.00 XXX-Large=\$15.00
 X-Large
 "LIMITED EDITION" MARŠKINĖLIAI (balti su visų 10 Švenčių spalvotais logo):
 X-Large=\$25.00 XX-Large=\$30.00

Persiuntimas: \$.75 už kiekvieną užsąkytą suvenyrą.

Vardas/Pavardė _____

Adresas _____

Telefonas() _____ Iš viso siunčiu:\$ _____

Čekius rašyti: X LITHUANIAN FOLK DANCE FESTIVAL
 Siųsti: 2715 West 71st Street, Chicago, IL 60629

DĖMESIO X LIETUVIŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖS DALYVIAMS APSISTOJUSIEMS HYATT

X Lietuvos Tautinių Šokių Šventės Organizacinis komitetas mielai perves Šventės dalyvius apsistojusius Hyatt Regency O'Hare viešbutyje į Susipažinimo vakarą (liepos mėn. 5 d., Navy Pier) ir į Šventę (liepos mėn. 6 d., Rosemont Horizon). Tačiau norint užsakyti reikiamą kiekį autobusų yra svarbu žinoti kiek žmonių šia suteikiama transportacine priemone pasinaudos. Prašome autobusuose vietas užsisakyti užpildant ir prisiunčiant čia atspausdintą atkarpą. Autobusų užsakymai priimami iki birželio mėn. 15 d. Neužsisakius iš anksto autobusuose vietos pervedimas negarantuojamas.

Autobusų bilietus iš Čikagos apylinkių galima užsisakyti skambinant Aldonai Palukaitienei (312) 471-0811.

AUTOBUSŲ UŽSAKymo ANKETA

Į SUSIPAŽINIMO VAKARĄ ir atgal į Hyatt bilietų po \$5.00 asmeniui

Į TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĘ ir atgal į Hyatt bilietų po \$3.00 asmeniui

Iš viso siunčiu \$ _____

Vardas/Pavardė _____

Adresas _____

Telefonas() _____ Iš viso siunčiu:\$ _____

Čekius rašyti: X LITHUANIAN FOLK DANCE FESTIVAL
 Siųsti: 2715 West 71st Street, Chicago, IL 60629

Du lietuviai muzikai - simfoniniame orkestre

Vasario 19 d. Lincoln Centre, NY, Avery Fisher salėje, įvyko Juilliard muzikos mokyklos simfoninio orkestro koncertas. Šis orkestras sudarytas iš toje mokykloje muziką studijuojančių studentų. Reikia nepamiršti, kad tie studentai yra tiek paženge, jog smuikininkai, pianistai ar dainininkai jau individualiai koncertuoja su simfoniniais orkestrais.

Minėtą vakarą girdėjome monumentalų Gustav Mahler veiklą - Simfoniją No. 3 in D minor.

Simfonijos klausytis buvo dar maloniau žinant, jog tame orkestre yra vienas lietuvis ir viena lietuvė. Orkestro smuikų dalyje

grojo jau mums gerai pažįstamas, ne kartą Kultūros Židinyje mus savo smuikavimu žavėjęs garsios Juilliard muzikos mokyklos mokinys Vilhelmas Čepinskis. O su New York Choral society choru dainavo buvusi lietuvių Apriškimo parapijos bažnyčios vargonininkė, dabar vargonaujanti kitataučių parapijoje, muzikė Gintarė Bukauskienė.

Gustav Mahler parašė 9 simfonijas, o 10-sios užbaigti nebespėjo. Visos jo simfonijos labai ilgos, o 3-čioji - viena iš ilgiausių. Jos atlikimas užtrunka beveik pusantros valandos. Simfonijos pagrindas - gamta. Kompozitorius ją kurdamas išsitarė: "...Mano sim-

fonią bus tokia, kokios pasaulis dar nėra girdėjęs... Joje skambės visa gamta..." Kada kompozitorių aplankęs dirigentas Bruno Walter žavėjosi Alpių kalnų ir jų apylinkių grožiu, Mahler priėjęs prie jo ir, rodydamas savo bebaigiamos kurti 3-čios simfonijos gaidas, tarė: "Jums nėra reikalo visu tuo žavėtis, aš tai jau turiu čia".

Simfoninį orkestrą paprastai sudaro 80 - 100 muzikantų. Mahlerio 3-čiajai simfonijai atlikti reikalingas labai didelis orkestras (dalyvavo 136 muzikantai), solistė (mecosopranas) ir du chorai.

p. palys

Labdara Lietuvai

Jau šešeri metai kaip New Jersey gyvuoja gana judri organizacija, pasivadinsi Americans for an Independent Lithuania (A.I.L.). Dar nepriklausomybės atgavimo priešaušryje lietuviai,

patyrę apie rusų okupantų barbariškus darbus, skubiai reagojo: skambino į Baltuosius Rūmus, siuntė telegramas, rašė laiškus, beldėsi į vietos spaudos redakcijas, vyko demonstruoti prie sovietų ambasados Washingtone ir t. t. Organizacijoje dirba įvairių kartų tautiečiai: čia gime, po karo ir vėliau atvykę, visi, kas tik nori padėti Lietuvai. Kartą net senatorius Bill Bradley ir gubernatorius Jim Florio patys savo iniciatyva atvyko į Kearny esantį lietuvių centrą ir padarė praneši-

mus. Sen. Bradley buvo tik sugrįžęs iš Lietuvos. Jie abu gerėjosi skubiu New Jersey lietuvių veikimu iškeliant sovietų Lietuvai daromas piktadarybes.

Lietuvai tapus vėl nepriklausomai, organizacijos tikslai nesutojo, tik ji iš politinės veiklos perėjo į labdaros darbus. Per 50 okupacijos metų kraštas buvo labai nualintas: iš visur pradėjo ateiti pagalbos prašymai: iš ligoninių, mokyklų, našlaitynų, buvusių tremtinių, kalinių, partizanų ir t. t. Šviesios atminties prof. Jokūbas Stukas su žmona Loreta, bendradarbiaudamas su Deborah vaikų ligonine sudarė sąlygas visai eilei Lietuvos gydytojų ir medicinos seserų atvykti į šią ligoninę stazuotėms. Ši programa tęsėsi

Julius Veblaitis

Netekome Liudo Končiaus

Šių metų balandžio 13 d. Cape Cod ligoninėje, Hyannis, Massachusetts, po ilgos ligos mirė Liudas Končius.

Liudas gimė Palangoje, profesorius Igno Končiaus ir Marijos (Kentraitės) Končienės šeimoje. Pirmosios okupacijos metu, būdamas jaunu gimnazistu, Liudas dirbo pogrindyje, buvo areštuotas ir kalinamas Kauno kalėjime. Prasidėjus karui su vokiečiais, jis buvo išlaisvintas ir, kaip ir daugelis tautiečių, kartu su savo tėvu prof. Končium, pasitraukė į Vokietiją. Liudo motina ir du broliai liko Lietuvoje; motina mirė 1947 m.

1949-tais metais kartu su tėvu Liudas atvyko į Bostoną. Čia studijavo Tufts Universitete, kurį baigė 1952 m. Tais pačiais metais vedė Ireną G. Laurinaitę, savo jaunystės draugę.

Nuo mažų dienų būdamas aktyviu skautu, Bostone Liudas įsitraukė į amerikiečių skautų veiklą. Baigęs universitetą, jis buvo pakviestas dirbti kaip profesionalas į "Boy Scouts of America" organizaciją, kur išdirbo 33 metus. Jo profesinė veikla, prasidėjusi Bostono apygardoje, išsiplėtė po visą Naująją Angliją, ir vėliau tapęs direktoriumi ("Associate Director of National Training"), jis ruošė profesionalius skautų vadovus visai Amerikai, dirbdamas New Jersey ir Texas valstijose.

1985 m. Liudas išėjo į pensiją ir įsikūrė Cape Code, kur jau anksčiau su šeima praleisdavo vasaras. Visą gyvenimą mėgęs gamtą ir būdamas aistringų žvejotoju, Liudas ir čia neapleidė šio sporto, tapo žuvininkystės tyrimo organizacijos konsultantu. Visi bendradarbiai ir draugai prisimena jį, kaip taktišką ir išsilavinusį.

Mūsų nuoširdi užuojauta likusiai šeimai: žmonai Irenai, dukroms Jūratei bei Sigitai ir sūnui Tomui bei jų šeimoms, o taip pat ir vieninteliui broliui Algirdui Lietuvoje.

Jurgita Kovienė,
 Gražina Mačiukienė

Bulviasodis Lietuvos kaime.

V. Kapočiaus nuotr.

Lietuvos Vyčių Vidurio Centro Regiono pavasarinis suvažiavimas ir kėgliavimo turnyras

Š. m. gegužės 17-19 d. Lietuvos Vyčių 25 kuopa, veikianti Clevelande, Ohio, prie Our Lady of Perpetual Help parapijos (Dievo Motinos bažnyčios), globojo Lietuvos Vyčių Vidurio Centro Regiono suvažiavimą ir kėgliavimo turnyrą. Suvažiavime dalyvavo 38 vyčiai iš 5 kuopų - iš Pennsylvanijos, Ohio ir Michigano valstijų.

Gegužės 17 d., penktadienį, įvyko susipažinimo vakaras Travelodge viešbutyje, Mentor, Ohio. Priėmimo dalyvavo gražus būrelis svečių ir vietinių vyčių.

Gegužės 18 d., šeštadienį, vyko posėdis. Prieš tai Vidurio Centro Regiono dvasios vadas kun. Gediminas Kijauskas, SJ, sukalbėjo malda, prisiminė neseniai mirusį išdininką Tom Bruzgą ir linkėjo smagios viešnagės Clevelande. 25 kuopos pirmininkas Richard Marks sveikino visus atvykusius Vyčius ir linkėjo sėkmės kėgliavimo turnyre. Vidurio Centro Regiono pirmininkė Lillian Petravičius vadovavo susirinkimui. Sekė valdybos narių pranešimai, kuopų pranešimai ir ateities darbų svarstymai.

Uždarymo posėdžio malda sukalbėjo pirmininkė Lillian Petravičius. Buvo sugiedotas Lietuvos Vyčių himnas.

Po pietų vyko kėgliavimo turnyras, kuriame dalyvavo 40 kėgliuotojų. Pirmą ir antrą vietą laimėjo Lietuvos Vyčių 102 kuopa, veikianti Detroite. Trečią vietą laimėjo 25 kuopa iš Clevelando. Vyrų grupių pirmą vietą laimėjo George Jaykovic iš 102 kuopos (Detroitas). Moterų tarpe pirmą vietą laimėjo Dolly Oberaitis iš 25 kuopos (Clevelandas).

Vakare vyko pabendravimas ir madų paroda Our Lady of Perpetual Help bažnyčioje. Susirinko per 50 Vyčių ir draugų. Po užkandžių kun. Gediminas Kijauskas palydėjo bendrą dainavimą.

Sekmdienį, gegužės 19 d., 10 v. r. aukotos šv. Mišios Our Lady of Perpetual Help bažnyčioje. Įneštos vėliavos. Prieš Mišias šie 25 kuopos Vyčiai buvo apdovanoti 3-čio laipsnio medaliais: Agnes Bartkus, Ann Ivoska ir Steve Yukrkovic. Mišios buvo aukojamos už Lietuvos Vyčius.

Mišias aukojo kun. Gediminas Kijauskas. Aukas prie altoriaus nešė viso Vidurio Centro Regiono atstovai: Andy Rodzger, John Baltrus, George Mikalauskas ir Aldona Bunikis. Po Mišių sugiedotas Vyčių himnas ir išneštos vėliavos.

Po Mišių vyko pabendravimas, kėgliavimo turnyro taurių ir laimėjimų įteikimas ir pietūs Lietuvių namuose. 25 kuopos pirmininkas Richard Marks pravedė programėlę ir išdalino kėgliavimo taures ir pinigines premijas. Buvo pranešta, kad šių metų rudens suvažiavimas ir maldos kelionė įvyks rugsėjo 27-29 dienomis. Globos Dayton, Ohio, 96 kuopa.

Laimėtojai džiaugėsi savo laimėjimais ir smagiai su draugais praleistu savaitgaliu. Iki pasimatymo 83-iame seime Brocktone rugpjūčio 7-11 d.!

Regina Juškaitė

Lenkijos sargybiniai kateriai Lietuvai

Devynis greituosius sargybinius kateriaus, sugebančius išvystyti 40 mazgų per valandą greitį, Lietuvai padovanos Lenkijos pasienio apsauga. Šie laivai, matyt, saugos beveik 100 kilometrų ilgio Lietuvos jūrą sieną. "Po poros metų užtikrins Lietuvos rytų sausumos sienos saugumą, labiau reikės saugoti jūros sieną", - sakė Lenkijos vyriausiasis pasienio apsaugos komendantas Jan Wojciechuk. Jo nuomone, padažnės nelegalių migrantų kelionės jūra.

ELTA

